

228054

GEOGRAFIA ROMANIEI

ȘI A

TERILOR INVECINATE

PENTRU USUL

CLASELOR PRIMARIE URBANE ȘI RURALE DE AMBE SEXE

PRELUCRATA

DUPE NUOUL METHOD

DE

ZACHARIA ANTINESCU,

Vechiul Institutator în Ploesci, Director și Profesor al școlii normale a
Societății pentru învățătura Poporului Român, Secțiunea de Prahova.

(TOATE DREPTURILE RESEVATE.)

Edițiunea I-iă.

PLOESCI.

TYPOGRAPHIA IOAN G. COSTESCU

Strada S-ții Voievođi No. 144.

1876.

GEOGRAFIA ROMANIEI

ȘI A

TERILOR INVECIMATE

PENTRU USUL

CLASELOR PRIMARIE URBANE SI RURALE DE AMBE SEXE

PRELUCRATA

DUPE NUOUL METHOD

DE

BCU Cluj / Central University Library Cluj
ZACHARIA ANTINESCU,

Vechiū InŃitutor in Ploesci, Director Ńi Profesor al scōlei normale a SocietăŃii
pentru învęŃătura Poporului Român, SecŃiunea de Prahova.

(TOATE DREPTURILE RESEVATE.)

EdiŃiunea I-iū.

PLOESCI.

TYPOGRAPHIA IOAN G. COSTESCU

Strada S-Ńii Voivođi No. 144.

1876.

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201701730

PREFAȚIA.

După uă experiența neîntreruptă de 20 ani trecuți ca Institutele în clasele primare, am avut ocaziune de a studia diferitele aplicări ale copiilor începători la studiu, cum și gradul de progres treptat în inteligența și memoria crescândă cu etatea lor, așa în cât am constatat, în fine, că predarea lecțiilor în mod intuitiv este cel mai nemerit metod pentru elevii începători.

Acastă convicțiune m'a îndemnat de a prelucra Geografia României pentru Clasele primare, ținând compt de frageta etate a copiilor și de modul, cum s'ar putea imprima în memoria lor mai lesne acest studiu, atât de necesariu pentru poporul român.

Am ales dér acest metod, dându-i forma catehetică, nu pentru a recita papagalicesce, ci pentru a 'l întrebuința în mod conversativ, astfel ca studiul să producă bune rezultate.

La acest studiu, ar fi uă eróre de a da Elevilor învățarea Geografiei României, propriu ȝis, fără alte esplicațiuni și introduțiuni ce se referă la Geografia generală a globului. Copilul mic ar dobândi greșita ideia, că nu mai există pe glob și alte țeri, afară de România. Planul la prelucrarea acestei Geografii 'mă a fost de a face pe copil să înțelégă mai înteiu, că el când învétă se află în scólă; că scóla și casa părintescă se află într'o suburbia; că suburbia este uă parte din oraș; că orașul séu satul se află într'uă plasă și plasa într'un District; că Districtul se află în România, și, în fine, că România este uă țéră din unul din cele cincă conținente ale globului terestru : din Europa.

Am avut în vedere că în Geografia României tratând despre pământul țerei nóstre, este necesar de a cunósce Elevul și evenimentele cele mai însemnate întemplate pe pământul românesc. — Istoria este și trebuie să fie la studiul geografic ca uă sororă inseparabilă. — De aceia am citat și Date istorice ale țerei, din care Elevul învățându-le, să prindă simțimânt de patria sea în care s'a născut și să cunósca cine a fost glorioșii săi străbuni.

In cursul prelucrării m'am servit, pe lângă

alte isvóre positive, și cu Dicționarul topografic și statistic al României, elaborat de Referendul statistic D-lă D. Frunđescu, și aprobat de Ministerul Instrucțiunei publice și de Interne.

N'am tratat nici un obiect geografic fără uă mică introducțiune, după gradul inteligenței copiilor, ca ast-fel Elevul să pricépă mai bine ce învétă.

In fine, viitorul va dovedi, așa cred, că opera mea, în felul ei de și mică, rezultatele ei însă prin buna aplicare de către D-nii InŃitutori vor fi pe deplin corespundétóre scopului ce 'mă am propus.

Autorul.

INTRODUCȚIUNE.

— Spuneți-mi, Elevii mei, unde ne aflăm noi acum?

— În scólă.

— De unde ați plecat când ați venit aici?

— De a casă.

— Pe unde ați venit pênă la scólă?

— Pe strade.

— Cum se chiamă locul ce ați umblat de a casă pênă aici?

— Distanță seú depărtare.

— Pe ce ați călcat acéstă distanță cu picióarele?

— Pe pămênt.

— Numai atât pămênt cunosceți cât ați călcat de a casă pênă aici?

— Ba nu; mai cunoscem distanța de a casă pênă la Biserică, pênă la casa unchiului nostru, pênă în piața cea mare și pênă la bariera seú marginea orașului.

— Sciți se'mi spuneți, ce se mai vede de la marginea orașului înainte?

— Se vede câmp șes, munți înalți, curgeri de

apă, păduri, vii și turnurile de pe la bisericile satelor de prin prejur.

— Ce credeți, numai atât să fie tot pământul cât vedeți cu ochii de la bariera orașului înainte?

— Ba nu; noi credem că este și mai mult, astfel, că dacă am merge în vr'unul din satele de prin prejur, am vedea și de acolo alte distanțe de loc, și așa din distanță în distanță mai departe am vedea tot mai mult pământ întinzându-se, precum am văzut ântâiul de la bariera orașului nostru.

— Așa dăr credeți, că întinderea pământului este foarte mare?

— Negreșit; căci în întinderea și pe suprafața lui sunt câmpii și mai întinse; munți și mai înalți; ape și mai late; păduri și mai mari; sate și mai departate; Orașe și mai mari de cât Orașul nostru; și apoi mai credem încă, că de acestea se mai află nu numai în țera noastră ci și în alte țeri străine, care se despart de țera noastră prin fruntariul său mărgini, având fie-care țera mărginile ei proprii.

— Doriți dăr ca să învățați a cunoșce mai multe locuri afară de orașul nostru?

— Fără îndoială, avem multă plăcere.

— Apoi știți de unde puteți învăța toate acestea?

— Da; din cartea acesta care se numesce Geografia în care este descris pe scurt tot pământul, și din Chartele de pe părete, pe care este desemnat pământul întreg său numai părți dintr'ênsul, precum este România.

— Am vorbit despre pământ; sciți ce formă are pământul?

— Nu scim.

— Décă v'ăși arăta eă un măr, ați sci să 'mă spuneți ce formă are mărul?

— Da; forma rotundă. Atunci dér negreșit că pământul fiind rotund se póte numi glob séu sferă.

— Luând un măr în mână, ați putea să 'lă vedeți pe de tóte părțile d'ua dată?

— Nu.

— Dér ce ar trebui să faceți ca să se póta vedea tot d'ua dată?

— Ar trebui să 'l tăiem cu cuțitul drept în două, și atunci am putea vedea mărul întreg d'ua dată, despărțit în două jumătăți puse una lângă alta.

— Ați đis că pământul fiind rotund se póte numi sferă, dér decă ar fi tăiat în două ca mărul, atunci cum s'ar chiema cele două jumătăți ale pământului?

— Două emisfere.

(N.B. Aici Institutorele face pe tablă două circumferințe una lângă alta, care să represinte cele două emisfere, apoi face într'ensele conturul celor cincă conținente, séu decă se află în scóală vre un Mapamond să le explice pe densusul.)

— Cum se numesce Charta care represintă aceste două emisfere?

— Planiglob séu Mapamond.

— Décă am pune acum ambele jumătăți de măr tot cum aă fost când era netăiat, ce am avea?

— Am avea mărul întreg.

— Dér decă s'ar putea face și cu ambele emisfere tot așa, ce am vedea?

— Am vedea pământul întreg.

— Priviți acum pe tablă și spuneți-mi : câte părți de uscat s'eu conținente se află pe pământul întreg?

— Cinci : 1 Europa. 2 Asia. 3 Africa. 4 America și 5 Oceania.

— Pentru ce Europa, Asia și Africa se numesc conținutul vechi, iar America și Oceania conținutul nou?

— Pentru că cele trei conținente d'ânteu au fost cunoscute mai de mult de omeni, iar cele două din urmă s'au descoperit mai târziu.

— Dér locul dintre aceste cinci conținente cu ce este ocupat?

— Cu apă sărată.

— Și cum se chiamă totă întinderea ocupată de apa sărată?

— Se numesce Ocean, și se împarte în 5 părți: 1 Oceanul cel mare. 2 Oceanul atlantic. 3 Oceanul indian. 4 Oceanul înghețat de medă-nópte și 5 Oceanul înghețat de medă-zi.

— Spuneți dér, pe tot globul pământului ce este mai mult, uscat s'eu apă?

— Mai multă apă, adică : trei părți apă și două părți uscat.

— Spuneți-mi, ce răsare dimineața pe ceriți?

— Sorele.

— Și ce face el spre seară?

— Apune.

— Așa dăr cum se chiamă locul când stăm cu fața spre partea de unde se ivesce sorele?

— Răsărit.

— Dăr locul unde apune sorele?

— Apus.

— Când stăm cu fața spre răsărit și cu spatele spre apus, cum se chiamă partea din dreapta și din stânga noastră?

— Partea din dreapta se numesce Mădă-și și cea din stânga Mădă-nópte.

— Așa dăr câte puncte cardinale avem?

— Patru : 1 Răsăritul care se numesce Est său Orient; 2 Apusul ce se mai numesce și Vest său Occident; 3 Mădă-și care se mai numesce Sud său Meridie și al 4 Mădă-nópte care se mai numesce și Nord său Septentrione.

— Ați șis că sunt 4 puncte cardinale. Aici în scólă câți pereți sunt?

— Patru.

— Încotro stați cu fața acum?

— Spre catedră.

— Dăcă peretele de unde este catedra ași dăce că este spre Răsărit, ați sci să 'mi spuneți unde sunt cele l'alte puncte cardinale?

— Da. La spatele noastre este Apusul; la dreapta Méđă-đi și la stânga noastră Méđă-nópte.

— Câte colțuri are scóla noastră?

— Patru, între cei patru pereți.

— Ați știut să 'mă spuneți cele 4 puncte cardinale dând numele fie-cărui perete. Cum se chiamă acum colțurile scólei?

Celü dintre Méđă-nópte și Răsăritü se chiamă Nord-Est; cel dintre Méđă-nópte și Apus Nord-Vest; cel dintre Răsărit și Méđă-đi Sud-Est și cel dintre Méđă-đi și apus Sud-Vest.

— Cum se chiamă aceste puncte?

— Puncte intrecardinale.

— Ați đis, că învățând Geografia veți avea trebuință a aręta pe Charte; cum veți găsi pe charte punctele cardinale și intrecardinale?

— Vom imita cum am făcut cu pereții și colțurile scólei, avënd de regulă generală ca, stând cu fația spre chartă, vom avea la marginea chartei despre mâna dréptă Răsăritul, despre mâna stângă Apusul, sus vom avea Méđă-nópte și jos Méđă-đi.

* * *

— Am vorbit despre pământ uscat și despre apă; știți să 'mă spuneți mai ântëiü ce se află pe uscat?

— Da; se află *munți* carü sunt nisce grămeđi înalte de pământ petros; decă sunt mai micü se numesc *délurü*, *munțișorü*; locul de d'asupra muntelui se numesce *vêrf* séü *pisc*; locul de jos se numesce

pólele muntelui; decă munții sunt în lung se numesc *șirul munților*; partea repede a muntelui se numesce *cóstă*, și decă este mâncată de apa ploilor se numesce *ripă*; pământul întins de la póle se numesce *șes*; când pe *șes* se vede câte uă mică grămadă de pământ, aceia se numesce *movilă*; în fine, când un munte aruncă pe uă spărtură séu gură a lui fum, petre și materii topite, acel munte se numesce *vulcan*, gura lui *crater* și materia topită *lavă*.

— Acum să 'mă spuneți ceva și despre apă.

— Apa este uă materie curgătoare. Tótă apa de pe globul pământului, cum am șis, se numesce *Ocean*. Când apa atinge marginea uscatului, acel loc se numesce *țerm*; când apa scade, locul rămas fără apă se numesce *prund*. Apa ce udă țermuri uscatului într' uă mare întindere în lung și în lat se numesce *Mare*; când uă parte de apă din Mare intră în uscat se numesce *Golf* séu *Sin de Mare*; când apa din Mare trece printre două uscaturi și dă în altă Mare séu Rîu se numesce *ștrîmtóre*, *canal* séu *pas*; locul unde se adăpostesc corăbiile, mai cu sémă cu mărfuri ce es séu intră în țéră pe apă, se numesce *Port* séu *Schelă*; iar când uă întindere de apă este încongiurată de uscat, se numesce *lacu* séu *baltă*.

— Mai știți ceva despre apă?

— Da; uă apă care curge între două țermuri depărtate ce se vęd, și acea apă se varsă în Mare se numesce *fluviu*; decă apa este mai mică și se

varsă în vr'un fluviu, se numesce *Rîu* sėu *Gărlă*; Apa care se formeză la munte din ploi sėu isvore mici și curge în jos se numesce *părău*; locul ce ocupă apa dintre ambele țermuri ale unui riu se numesce *Albia riuului*; când apa curgătoare cade de sus în vale sėu din pėtră în pėtră se numesce *cataract*; locul de unde începe apa a curge mai întăi se numesce *isvor* sėu *fontăndă*; când apa curgătoare printre două țermuri intră în mare sėu în vr'un riu, locul acela se numesce *imbucătură* sėu *gura riuului*; iar când intră prin mai multe guri atunci se numesce *Deltă*; în fine, mai multe ape mici care intră într'un Riu spre a 'lă face mai mare se numesc *afluiți*.

— Mai explicați-mi ceva relativ la apă și uscat.

— Când un colț mic de pământ este înaintat în Mare, acel colț se numesce *Cap* sėu *Promontoriu*; când un spațiu de pământ mai mare și lungăreț este încongiurat cu apă mai de tôte părțile, rămăind legat de conținent la uă parte printr' uă limbă de pământ se numesce *Peninsulă*, și limba aceea se numesce *Istm*; iar când lipsesce Istmul și în locul lui este tot apă împrejur de tôte părțile, atunci acel pământ din mișilocul apei se numesce *Insulă* sėu *Ostrov*; în fine mai multe Insule mici, unele lângă altele, se numesc *Arhipelag*.

*
*
*

— Sciți. dragii mei, ce este între pământ și ceri?

— *Aerul* s'eu *Atmosfera*, care este un amestec de diferite fluide.

— Putem trăi fără Aer?

— Nu putem.

— Dér de ce nu putem?

— Pentru că n'am avea ce să respirăm cu gura și cu nările.

— Când aerul curge și mișcă frunzele arborilor și florile, cum se numește acel curs?

— Se numește *vânt*; când vântul este tare se numește *furtună*, și când prin repeđiciunea și puterea lui dărâmă case și răstórnă arbori, atunci se numește *Urađan*.

— Tot un fel este aerul preste tot pământul?

— Nu; căci în unele pozițiuni ale globului pământesc aerul este mai cald și în altele mai rece.

— Cum se numesc atunci cualitățile Aerului?

— Se numește *Olimă*, și de aceia đicem: Climă caldă, climă friguroasă.

*
* *

— De unde ați venit la școlă?

— De acasă.

— Cine locuesce acolo?

— Tata, Mama și noi copii.

— Spune tu, dragul meu, câți frați și surori ai?

— Suntem 3 frați și 2 surori.

— Așia dér câte suflete sunteți cu toții?

— Tata, Mama și noi cinci copii, suntem împreună 7 suflete.

— Așia dér câți ómenī sunteți în casă?

— Șepte ómenī.

— Șciți sē-'mī spuneți cum se chiamă cu uă numire toți ómenīi dintr' uă casă?

— Da, scim; *Familiă*.

— Șciți dér sē-'mī spuneți câte familii locuesc în Orașul nostru?

— Atâtea familii câte case sunt, séu și mai multe, decă în unele case locuesc câte mai multe familii.

— Din ce se compune dér familia?

— Din părinți cu copiii lor.

— Locuesc familii și prin sate?

— Negreșit, nu numai prin Orașe.

— Cum se numesc ómenīi cari locuesc prin orașe și prin sate?

— Ceī de prin Orașe se numesc *locuitori urbani*, iar ceī de prin sate *locuitori rurali*.

— Cum se numesce suma locuitorilor din tóta țera?

— *Popor séu populațiune*.

— Dér toți locuitori țerei nóstre cum se numesc?

— *Poporul român séu Societatea română*.

— Cum numim noi in genere pe toți romanii câți se află pe pământ?

— *Națiunea română*.

— Mai sunt și alte Națiuni afară de a nóstră.

— Mai sunt: Fie-care țeră are poporul séu, na-

țiunea sea. Națiunile se compun din familii și familiile din indiviđi séu ómení.

— Așia dér cum se numim pe toți ómenii ce locuesc pământul ?

— *Omenirea.*

— Câte suflete forméză omenirea întrégă de pe pământ ?

— Un bilion și patru sute milióne, care vorbesc preste 3000 de limbí și dialecte, și sunt de trei rase principalí : Rasa albă, de care țin ómenii din Europa și Asia apusală ; Rasa galbenă, de care țin ómenii din nordul estrem al Europei, Nordul și Estul Asiei, și Rasa négră de care țin locuitorii Africeí centrale și de Sud.

— Ce înțelegeți prin *Regiune* ?

— Prin cuvântul *Regiune* înțelegem Țera, Statul, al cărui locuitorí se supun unui Guvernământ, unor legi, vorbind mai toți aceeași limbă, având mai toți aceeași Religione.

— Cum se împarte déră uă Țeră ?

— Țera se împarte în mai multe Despărțiri; la noi aceste Despărțiri se numesc Districte séu Județe, Districtele se împart în *Plaiuri*, *Plăși* séu *Ocole*; fie-care Despărțire séu District are mai multe *Comune urbane* și *rurale*; fie-care Comună mare se împarte în *suburbii* séu *Mahalale*, care se compun din casele tuturor familiilor.

— Ce înțelegem prin cuvântul *Capitală* ?

— Capitala este uă Cetate séu Orașul unde re-

sidéză Capul Statului, Miniștrii, Camerile legiuitoré și tóte Autoritâțile superióre.

— Ce se înțelege prin cuvântul *Guvern* ?

— Guvernul este puterea cârmuitoře séü dominațiunea suveraná câruia se supune un Stat.

— De câte feluri de guverne sunt ?

— De mai multe feluri : *Guvern monarchic* este unde domnesce uă singură persónă. Acéstă persónă decă nu are altă lege de cât voința sea, este : *Guvern absolut* ; iar decă guvernéză după uă Constituțiune și legi, este : *Guvern constituțional*, séü *representativ* ; acolo unde națiunea se guvernă de reprezentanți aleși de ea, este : *Guvern democratic* ; iar unde Națiunea se guvernă de un corp și se renoyește fără concursul poporului se numesce : *Guvern aristocratic* ; când mai multe Guvernămênte se unesc pentru apărarea și prosperitatea lor, atunci acea formă de Guvern se numesce : *Confederațiune* ; în fine, *Republica* se administréză de un Președinte ales de poporul întreg.

* * *

— Cine este mai mare preste tótă lumea ?

— Dumnezeu.

— Dér ce credeți despre Dumnezeu ?

— Credem că este uă ființă mai mare, mai putintă și mai înțeleptă de cât omul, și că el îngrijasce de tótă lumea. El dă părinților noștri tot ce au de trebuință pentru ca să îngrijască de creșce-

rea și învățătura noastră, iar nouă Elevilor ne dă minte, pentru ca să putem învăța lecțiunile lesne; pentru această mare bunătate a lui, ómenii se unesc într'ua adunare ce se numesce Biserică, acolo toți merg de i se închină și i mulțumesc fie-care la biserica sea.

— Cum se numesce credința către acea ființă puternică?

— Religiune.

— Tóte popóarele aú Religiunii?

— Da!

— Cum se împart Religiunile?

— Religiunile în genere se împart în Monotheism, care adoră pe un singur Dumnezeu, și în Politeism care adoră mai multe divinități.

— Care sunt cele mai principale Religiuni ale Monotheismului?

— Sunt : Christianismul, Mosaismul, Mahometismului.

— Cum se împarte Christianismul?

— Se împarte în două ramuri principalí : 1-iú în credincioși de *Biserica răsăritului* séu de *Religiunea orthodoxă* al căruia cap este Patriarchul ecumenic din Constantinopole; iar în România Mitropolitul din Bucuresci cu titlul de Primat; 2-lea în credincioși de *Biserica apusului* séu religiunea *Romano-catholică* al căruia Cap este Papa din Roma. Din sînulú acestei biserici din urmă aú eșitú mai multe Religiuni reformate : a) Luteranismul b) Cal-

vinismul c) Biserica anglicană cu Sectele: Episcopaliї și Presbyterianiї.

— Care este Religiunea Evreilor?

— Mosaismul său vechia lege a lui Moisi : această este Religiunea Evreilor respândită cu densiї preste tot pământul, și se împarte în Coraiteni și Rabinieni.

— Dér Turciї ce religione au?

— Mahometismul său Islamismul care este religionea lui Mahomet, în care cred Turciї, Arabiї și Perșiї. Se împarte în două secte : în Suniților cari afară de Coran mai cred în altă carte numită Suna de cariї țin Turciї, și a Șiiților de care țin Perșiї.

— Care sunt cele mai principalı Religiuni ale Politheismului?

— Sunt : Fetișismul, Gramaismul, Budhismul și Religiunea lui Lao-cung.

* * *

— Cum se numesce pământul țerei noastre?

— Pământul Românilor său România.

— Cum se numesce Conținutul în care se află țera noastră?

— Europa : unul din cele 5 conținente ale lumii.

— Mai sunt și alte țeri în Europa afară de România?

— Mai sunt. Totă Europa este împărțită în 19 Regiuni său țeri principale, între care se află și Țera său Religiunea noastră.

— Câte Regiuni sunt spre nordul Europei?

— Sunt 4 :

Insulele britanice (preste 31,000,000 locuitori) cu Capitala Londra.

Danemarca (apropo 2,000,000 locuitori) cu Capitala Copenhaga.

Suedia și Norvegia (cu 7,000,000 locuitori) cu Capitala Stocholm; și

Rusia (cu 75,000,000 locuitori) cu Capitala St. Petersburg.

— Dér în centrul Europei câte Regiuni sunt?

— Sunt 7 :

Francia (cu 38,000,000 locuitori) cu Capitala Paris.

Belgia (preste 5,000,000 locuitori) cu Capitala Bruxel.

Olanda (apropo 4,000,000 locuitori) cu Capitala Haga.

Elveția (cu 2,700,000 locuitori) cu Capitala Berna.

Austro-Ungaria (36,000,000 locuitori) cu Capitala Viena.

Imperiul german (preste 41,000,000 locuitori) cu Capitala Berlin și

Romania (cu preste 4,800,000 locuitori) cu Capitala București.

— Spuneți-mi dér acum unde este situată România?

— Mai în centrul Europei.

Dér despre Sud câte Regiuni sunt ?

— Sunt tot 7 :

Portogalia (cu 4,500,000 locuitorî) cu Capitala Lisabona.

Ispania (cu 17,000,000 locuitorî) cu Capitala Madrid.

Italia (preste 26,000,000 locuitorî) cu Capitala Roma.

Turcia (cu 14,000,000 locuitorî) cu Capitala Constantinopole.

Serbia (cu 1,200,000 locuitorî) cu Capitala Belgrad.

Muntenegru (cu 140,000 locuitorî) cu Capitala Cetignie și

Grecia (cu 1,500,000 loc.) cu Capitala Athena.

Preste tot, întreaga Europă coprinde preste 309,000,000 locuitorî.

— Mî-ați spus despre Regiunile Europei, spuneți-mă acum ce Mări udă marginile Europei ?

— Spre Nord sunt 3 Mări : Oceanul înghețat, Marea albă, și Marea baltică.

Spre Vest tot 3 : Oceanul atlantic, Marea Nordului său Germană și Marea Irlandă.

Spre Sud 6 : Marea mediterană, Marea Tyrrenienă său Siciliană, Marea adriatică, Marea ionică, Archipelagul și Marea de Marmara.

Spre Est iară 3 : Marea neagră, Marea de Azov și Marea Caspică.

— Mai are Europa alt ceva de cât Regiuni și Mări?

— Afară de acestea, Europa mai are Golfuri, Strâmtoări, Insule, Peninsule, Istmuri, Capuri, Lacuri, Munți, Vulcani, Fluvii și Râuri.

— Ce Mare este mai aproape de România?

— Marea neagră.

P A R T E A I^{lă}

— Ce țără se cuvine a cunoște noi mai întâiu cu mai multă deslușire ?

— Țăra noastră în care ne am născut și în care trăim.

— Cum se numesce țăra noastră ?

— Romănia.

— Din ce este compusă Romănia ?

— Principatul Romăniei este compus din uni-rea vechilor Principate : Moldavia și Valachia.

— Cum se mărginesce Romănia ?

— Romănia este mărginită la Nord și Vest cu Austro-Ungaria, la Est cu Rusia și Marea neagră și la Sud cu Turcia; iar mai lămurit limitele Romăniei sunt astăzi următoarele : la Nord se mărginesce cu Transilvania de care se desparte prin munții Carpați și cu Bucovina; la Est cu Basarabia prin fluviul Prut, cu valul lui Traian și Marea neagră până la gura Dunărei; la Sud cu Dobrogea, Bulgaria și Serbia prin fluviul Dunărea; și la Vest puțin cu Serbia apoi cu Temeșiana despărțindu-se prin Carpați.

— Ce întindere are teritoriul Romăniei ?

— Suprafața totală a pământului României este de 24,240,931 de pogone de loc.

— Spuneți-mi ceva despre munții României.

— Munții României au o privire măreță și seamănă cu pozițiunile Elveției. Cei mai mari sunt Carpații cu vârfurile lor cele mai înalte: Pionul său Cehlâul din Districtul Némțul; Bucegîul cu vârful cel mai înalt numit Omul său Caraimanul în Distr. Prahova; Rătezatul și Părângul în Gorj, apoi Tutana în Argeșiū. Aceste piscuri său vârfuri sunt acoperite cu neună adeseori și véra. Toți acești munți forméză partea nordică și frontiera României despre Austro-Ungaria.

— Dér despre râurile României ce știți?

— Puține țêri posed atâtea râuri, pârae, eleșteie și isvórá ca România; cele mai însemnate sunt la 190. Iar fluviul cel mai principal al României este Dunărea său Danubiul, unul dintre cele mai mari ale Europei. El udă tótă partea sudică a României și este naturala frontieră despre Turcia, vêrsându-se în Marea négră prin trei guri: Sântul George, Sulina și Chilia care forméză Delta Dunărei.

— Care sunt afluiții Dunărei?

— Sunt următorii :

1-iū. Rîul Jiul, în care intră Motrul, Gilortul și Amaradia; se vérsă în Dunăre lângă comuna Bechet drept Rahova Bulgariei.

2-lea Oltul, în care intră Oltețul, Lotrul și To-

pologul; se v \acute{e} rsă în Dunăre apr \acute{o} p \acute{e} de Turnul-Măgurele, drept Nicopoli Bulgariei.

3-lea. *Vedea* și *Teleormanul*, care unindu-se mai în jos de Alexandria se varsă în Dunăre, apr \acute{o} p \acute{e} de Zimnicea drept Siștovul Bulgariei.

4-lea. *Argeșul*, în care intră Niazlovul, Sabarul și Dâmbovița; se varsă în Dunăre lângă Oltenița în dreptul Turtucaeii Bulgariei.

5-lea. *Ialomița* s \acute{e} u *Galbenul*, în care intră Prakhova și Tel \acute{e} jenul; se varsă în Dunăre la gura Ialomiței, mai în dreptul Hârsovei Bulgariei.

6-lea. *Siretul*, în care intră Buz \acute{e} ul \acute{u} , R \acute{o} mnicul, Putna, Trotușul, Bistrița, Moldova, Suceva și B \acute{e} rladul; se varsă în Dunăre între Brăila și Galați.

7-lea. *Prutul*, în care intră r \acute{i} ul Jijia, și care formează lacul Brateșul; este al douilea r \acute{i} u plutitor al României dup \acute{e} Dunăre, și se varsă în ac \acute{e} sta între Galați și Reni.

— Care sunt Lacurile cele mai principale ale României?

— *Lacurile* cele mai însemnate sunt : *Cetatea* în Districtul Jiul de jos; *Padina* în Romanași; *Gr \acute{e} ca* în Ilfov; *Călărași* în Ialomița; *Balta-albă* în Districtul R \acute{o} mnicul-Sărat; *Brateșul* în Cuvurlui \acute{u} ; *Cahul*, *Ialpugul*, *Catalpug*, *Chitaș*, *Conducul*, *Alibeg*, *Sasicul*, *Burnu-Sola* în Basarabia, și *Dorohoi \acute{u}* în Districtul Dorohoi \acute{u} .

— Avem noi în ț \acute{e} ră ape minerale?

— Avem.

— Ce va să dică *apă minerală*?

— Apa care conține într'ênsa metale, precum : fer ; minerale, precum : pucioasă, și substanțe radicale, precum : Iod etc. pe care bându-le seü făcând băi cu dênsesele, căutâm a ne restabili sănătatea.

— Diceți, că țera noastră are asemenea ape?

— România este bogată de asemenea ape minerale, însă din cauza neglijenței nu sunt îngrijite și căutate ca în alte țeri, de și întrecu în calitate pe multe din acelea. Cele mai însemnate se află : la *Olănesci* și *Călimănesci* în Râmnicul-Vâlcei; la *Bughia* lângă Câmpulung ; la *Pucioasa* lângă Tergul-Vestei; la *Boboci* și *Nifon* în Distr. Buzêu; la *Balta-albă* în Râmnicul-Sărat ; la *Slănic* în District. Bacău ; la *Strunga* în Distr. Iași; și Apele minerale din Capitala București, Calea Văcăresci, numite : **Domnița Maria.**

— Ce *climă* are România?

— *Clima* României este una din cele mai sănătose cu aer curat și dulce; dér temperatura este variabilă. Véra adese-orî sunt călduri mari și secetă, iar iarna așa de frigurosă în cât îngheață chiar și Dunărea

— Ce produce România?

— Cel mai productiv pământ din Europa este România. Isvorul avuției acestei țeri este Agricultura, și produce mai ales grâu, porumb, orz, rapiță etc. Afară de acestea din Animale produce : cai, boi, capre, oi, porci ș. a. iar din paseri, este

avută cu paserî domestice, și rîurile ei sunt pline cu pescii cei mai gustoși. Pădurile, mai ales cele muntóse, sunt pline cu vênaturî.

— Mai produce și alt ceva România?

— Munții României sunt avuți în aur, argint, sare, mercuriü, puciósă, marmoră, pêcură, cărbunî de pămênt, aramă, fer; iar délurile precum Drăgășaniî și Odobesciî produc vinurile cele mai delicate.

— Ce înțelegeți prin cuvintele: *Industriă* și *Comerciü*?

— Prin *Industriă* înțelegem tot ce producem într'ua fabrică séü atelier, lucrând cu mânila la ua meseriă ce ne am ales, precum: facere de postav, pälării, cărămidă, spirtü, petroliü, gazü, iarbă de pușcă, morî de abur, cismăriă, têmplăriă, etc.; iar prin *Comerciü* înțelegem tot ce vindem din produsele nóstre ce am lucrat séü a produs pămêntul, priimind banî în locul mărfii ce vindem.

— Vindem noi numai în țera mărfurile ce produce țera nóstră?

— Ba trămitem și în țeri străine de vëndare, precum : cereale, adică grâu, porumb, vin, lemne de construit, petroliü, vite, spirt și multă sare; și noi cumpărăm din țeri streine lucruri ce nu se fac la noi, precum : articole de băcăniă, de farmaciă, de lux și altele.

— Cum numim noi trămiterea mărfurilor nós-

tre și intrarea mărfurilor străine preste frontiera țerei?

— Eșirea lor din țără se numesce *export* și intrarea lor *import*.

— Care sunt Porturile séu Schelele cele mai principale ale României?

— Cele de clasa I sunt : Galați, Brăila și Giurgiu ; cele de a II-a sunt : Severin, Calafat, Turnu-Măgurele, Oltenița, Călărași, Reni, Ismail și Chilia ; iar de a III-a sunt : Vênciorova, Gruța, Bechet, Islaz, Zimnicea, Gura Ialomiței și Vêlcov.

*
* * *

— Când vom eși din scólă pe unde mergemü a casă ?

— Pe *strade*.

— Dér când am merge de la Bariera Orașului înainte pe unde am merge ?

— Pe *cale*, pe *drum*, pe *șiosea* și pe *linia ferată* séu *drumul de fer*.

— Cum se chiamă locurile pe care trecem cu trăsura, călări, séu cu drumul de fer ?

— *Căi de comunicațiune*, pe care putem merge unde voim, de la un Orașü séu Sat la alte Orașe séu Sate.

— Dér locul pe unde nu putem trece cu trăsura ci numai cu piciorul, cum se chiamă ?

In orașe se numesce *trotoar*, iar afară din orașe și prin sate se numesce *potecă*.

— Pentru ce sunt necesari aceste căi de comunicațiune?

— Pentru a se putea întâlni ómenii din tótă țera uniî cu alții, și pentru a putea transporta mărfuri ómenilor pentru tóte orașele și satele țerei.

— De câte feluri de căi sunt în țeră?

— Sunt : 1. *Căi comunale* séu *șiosele* care privesc numai pe *comună*; 2. *Căi județene*, care légă mai multe comune unele cu altele séu un *District* cu altul; 3. *Căi naționale*, care légă mai multe *Districte* cu *Capitala țerei* séu pe țera nóstră cu țerile vecine; și 4. *Căi ferate*, care trec d'a lungul țerei de la uă margine la alta și fac conjunțiune la frontierele țerei cu cele ale țerilor vecine.

— Puteți să 'mî spuneți cu ce State se împreună Calea ferată a nóstră pe la frontieră?

— Da; cu Austro-Ungaria pe la Vênciorova, Vulcan, Turnul-roșu, Predel și Ițcani; cu Rusia pe la Ungheni și cu Turcia pe la Gîrgiu la Rusciuc preste Dunăre pêne la Varna lângă Marea-négră. Din aceste linii unele funcționéză deja, iar altele sunt puse în lucrare.

— Ce înlesnire de comunicațiune mai avem în țera nóstră?

— *Posta* și *Telegraful*, care légă *Capitala țerei* prin corespondință cu tóte comunele urbane și rurale din tótă țera și chiar cu țerile străine.

— Din ce n m de  men i ne tragem noi?

— Din *vechi  Roman i*.

— Cine  i a adus pe d n i pe p m ntul acesta ce a  fost u dat  al *Dacilor*?

— *Imperatoarele Traian* după ce  i a  învins pe la Anii 103—106 după nascerea D-lui Christ.

— A ia d r ce suntem noi?

— Suntem descenden ii Romanilor  i ne numim *Rom ni*.

— D c  suntem Rom ni ce limb  vorbim noi?

— *Limba română*, derivată de la cea latină pe care o vorb u Romanii cei vechi, străbunii no tri.

— Care este d r muma limbei nóstre?

— *Limba latină*.

— Mai sunt  i alte limbi care a  de muma pe limba latină?

— Da; limba *frances , italiană, spaniolă  i portugez *; limba română este însă mai aprópe de limba maternă de c t surorile ei.

— Cum se numesc mai multe na iuni înrudite prin limbă?

— Se numesce: *Gint *.

— Câte Ginte mai principale sunt în Europa,  n Con inentul nostru?

— Mai principale sunt trei: 1. *Ginta latină*, care o compun Francesii, Italienii, Spaniolii, Portugesii  i noi Românii în număr de 73,000,000. 2. *Ginta germană*, care o compun  n ii Germanii, Holandezii,

Flandrii, Englesi, Danesi, Norvegienii și Suedii în număr de 72,000,000 și 3. *Ginta slavă*, compusă din Ruși, Poloni, Bohemi, Iliri sėu Serbi, Croați și Venđi în număr de 60,000,000.

— Dér Gintile micı din Europa care sunt?

— Grecii 3 mil.; Maghiarii 4 mil. Turcii peste 3 mil.; iar popore ımpřasciate sunt: Armenii, Hebreii și Țigani.

*
* *

— Ce fel de chrestini ne numim cǎ suntem noi Romăni?

— *Chrestini ortodoxi sėu Drept credincioși.*

— Care este religiunea dominantă ın țera nóstră?

— *Religiunea ortodoxă a bisericii rėsăritului*; iar cele-l'alte Religii și Confesiuni sunt libere a 'și exersa cultul lor intact.

— Cine administrǎ Biserica ın țera nóstră?

— *Sântul Sinod*, compus de *două Mitropolii* ın *Bucuresci* și *Iași*, dintre care cel din Bucuresci are titlul de *Primatul Romăniei*; și de *6 Episcopi*, cu reședințele la *Rômnicul-Vălcii*, *Curtea de Argeș*, *Buzėu*, *Huși*, *Roman* și *Ismail sėu Episcopia Dunărei de jos*. Pe lângă fie-care Mitropoliă și Episcopiă se află ınființate câte un Seminar pentru tinerii ce vor a studia ca sė se facă Preoți. ın fie-care Capitală de District se află câte un Protopop, pentru revisuirea Bisericilor.

*
* *

— Cum se numesce Semnul séu Simbolul prin care se cunosc țêrile?

— Se numesce *Marcă séu Scut* și care se pune pe tóte Actele publice.

— Ce Marcă are România?

— Marca României este compusă din *Aquila romană* ca simbol al Munteniei; *Zimbrul séu Bourul* ca simbol al Moldovei; *Leul* ca simbol al Banatului Craiovei și *Două Delfini* ca simbolul țermurilor Mărei-negre. Afară de acésta fiă-care District are în parte Marca sea.

— Pe ce se mai cunósce încă uă țêră dintr'alta?

— Pe colorile naționali.

— Care sunt colorile naționali ale României?

— Sunt : *albastru, galben și roșu*, precum se pôte vedea la stégurile țêrei nóstre.

* *
* *

— Ce fel de Stat este România?

— România este un Stat monarchic constituțional sub Dinastia ereditară în liniă bărbătéscă a Măriei Séle Domnitorului **Carol I**; iar drepturile și independința ei sunt puse sub paza colectivă a celor 7 puteri europene : Turcia, Francia, Italia, Anglia, Rusia, Prusia și Austria.

— Cine a alesu pe *Măria sea* de Domnitor alu Românilor?

— Toți Români din România.

— Care este persóna cea mai d'ântêiu în țêră?

— *Domnitorul* țêrei căruia poporul român îi dá

putere de a governa țera cu Miniștrii sêi responsabili, cari execută legile în numele Măriei Séle.

— Cine face legile țerei?

— Camera Deputaților și Senatul și apoi le întăresce Domnitorul.

— Dér cine alege pe Deputații și Senatorii cari fac legile?

— Poporul român care a ales și pe Capul Statului.

— Câți Miniștri are Domnitorul nostru?

— Șapte: 1. *Ministrul de Interne*, care îngrijasce pentru afacerile administrative din lăuntru țerei;

2. *Ministrul de Externe*, care este în relațiuni cu puterile străine; / Central University Library Cluj

3. *Ministrul Agriculturii, comerțiului și lucrărilor publice*, care îngrijasce de progresul agriculturii, de înflorirea comerțiului și de buna stare a lucrărilor publice pentru comunicațiuni;

4. *Ministrul Justiției*, care îngrijasce de administrarea dreptății în țeră;

5. *Ministrul Finanțelor*, care îngrijasce de regula veniturilor și cheltuelilor Statului;

6. *Ministrul de Resbel*, care îngrijasce de administrarea și organisarea armatei, și

7. *Ministrul Cultelor și Instrucțiunei publice*, care conduce afacerile diferitelor culturi religioase și proteje instituțiunile de Învățământ.

— Cum este împărțită țera în privința administrativă?

— Este împărțită în 33 Districte. In Capitala fie-cărui District este câte un *Prefect* cu atâția *Subprefecți* câte Plașuri séu Plâși are Districtul. In fiecare District este un Consiliu numit: *Consiliul județen* și fie-care Capitală de District are un *Politiain*; iar comunele, fie rurale fie urbane, se administreză de un *Consiliu comunal*, care are de Președinte pe *Primar*.

— Cum este împărțită țera în privința judiciară?

— In fie-care Capitală de District este câte un *Tribunal* pentru judecarea călcărilor de lege și a proceselor corecționale și comerciale și câte uă *Curte de Jurați*; apoi în fie-care Plaiu séu Plasă a Districtului câte un *Judecător de pace*. Mai pre sus de tóte acestea sunt 4 *Curți de apel*: în Bucuresci, Iași, Craiova și Focșani; în fine autoritatea superiőră a Justiției este în Capitala țerei: *inalta Curte de Casațiune*.

— Ce autorități și instituțiuni mai sunt prin țeră, pendinte de diferitele Ministere?

— In privința finanțelor, în fie-care Capitală de District este câte un *Casier general*, care depinde de Ministerul finanțelor. In privința Învățământului public, el este obligatoriu și gratuit din partea Statului. Prin comunele rurale sunt scolă elementare sătescă cu Învățătorii preparați în scólele normale de prin unele Capitale ale Districtelor; apoi în fie-care Capitală de District sunt câte una séu mai multe scolă primare de băeți și fete, și în unele

Capitale câte un Gimnasiu; câte uă Scólă normală, unde se prepară tinerii țeranii pentru misiunea de Invățătorii; câte uă scólă de meserii, de comerciu, scolii reale, de bele-arte, de musică, de agricultură și de veterinariă etc. și Pensionate particulare de ambe sexe.

— Afară de acestea ce Instituțiuni mai sunt în țerră?

— În totă România se află 15 Gimnasiu, 6 Licee, 8 Seminare, 2 Universități: una în Bucuresci și alta în Iași, cu câte uă facultate de dreptu, de sciințe, de litere și de medicină. Inițiativa privată încă 'și dă fructele ei salutariu. Societatea pentru învățatura poporului român înființată în Capitala țerei, are câte uă Secțiune în fie-care District și lucrăză împreună pentru luminarea poporului prin scolii normale de ambe sexe. Pe lângă Ministerul Instrucțiunei se află un Consiliu general și un Consiliu permanent, compus din Profesori cu esperieuță și persóne învățate care dirigéză Instrucțiunea în țeră, alegênd pe membri corpului didacticu și preluărând Programele de învățămênt.

— Dêr despre *Armată* ce sciți să spuneți?

— Șeful Armatei române este Măria sea **Carol I.** Armata României pendinte de Ministeriul de resbel se împarte în *armată permanentă* și *armată teritorială*. După Constituțiunea țerei toți Români, fără distincțiune, sunt soldați de la 21— 50 Ani. Forța ambelor armate în timpu de resbelu trece

preste 160,000 ómenî și se împarte în 4 Divisiuni militare, comandate fie-care de câte un General. Reședința divisiunii I-ă este în Craiova; a II-a în Bucuresci; a III-a în Galați și a IV-a în Iași. Pe lângă aceste forțe se mai află corpul intendenței, justiția militară, școli militare și divisionare, din care es ofițeri trebuincioși armatei.

— Cum se împarte România în privința teritoriului?

— Natural se împarte în 4 părți : I-iă *România mică* sėu *Oltenia* cu 5 Districte; II-le *România mare* sėu *meridională* cu 12 Districte; III-le *România de jos* sėu *Orientală* cu 9 Districte și IV-le *România de sus* sėu *septentrională* cu 7 Districte. Cele două d'ântėiu formaă mai nainte România munténă și aceste două din urmă România moldavă. Dér de la anul 1859 ambele Principate s'aă unit prin unirea Românilor, sub numele oficial de România.

— Câte Plăși și Comune are dér România în total?

— Numėrul Plășilor în România este de 164; iar al Comunelor de 3089, între care 62 sunt Comune urbane.

*
* * *

— Mai spuneți-mi uă dată, copii mei, cum se chăamă țera noastră?

— *România.*

— Ce trebuie să facem ca s'o cunóscem mai cu deamėruntul și mai bine?

— Trebuie să cercetăm toate Districtele, Orașele și Satele în parte.

— Câte Districte are România?

— Are 33 Districte.

— Ce trebuie să cunoștem în fiecare District?

— Trebuie mai întâiu să cunoștem Numele districtului, Pozițiunea, Marca, Productele, Capitala districtului, Locuitorii Capitalei și locurile istorice și mai însemnate ale Districtului.

— Aici în școlă pe ce putem învăța toate aceste?

— Pe Charta României.

— De unde să începem mai întâiu?

— De la Districtele despre Apus mergând spre răsărit și de acolo apoi mergând spre miază-noapte.

— Adică, pe Chartă de unde începem?

— Cum stăm noi cu fața spre Chartă, începem de la mâna stângă spre dreapta în rînd, și apoi de la Marea-negru mergem drept în sus.

A. ROMANIA MICĂ sėu OLTENIA.

I.

DISTRICTUL MEHEDINȚI

(192,879 locuitori).

— Spuneți-mi despre Districtul Mehedinți ce este mai principal?

— Districtul Mehedinți, care este cel mai despre Apus al României, se împarte în 6 Plăși și un

Plașu; are Marca uă *Albină*; Capitala Districtului se numesce *Severin* și are 8000 locuitori.

— De unde se derivă numele Districtului Mehedinți?

— De la Mehadia-vechiă, pe care acum o stăpânesce Austro-Ungaria.

— Ce produse scóte acest District?

— Scóte cereale destule, mîiere și céră multă; și fiind-că aceste produse se produc de Albine, de aceia și Marca Districtului este uă *Albină*.

— Unde este situat Orașul Severin?

— Lângă fluviul Danubiū, unde este și port, are gară la drumul de fer, drept Cladova Serbiei.

— Ce este mai însemnat în acest District?

— Din jos de Severin se vîd urmele vechiului și faimosului pod al lui Traian, făcut de Apolodor Architectul acestuia, pe la anul 105 după Christ.

— Mai este ceva de însemnat în acest District?

— Da; Têrgul *Cernetii*, vechia Capitală a Districtului, fosta cetate fondată de Imperatorele Alexandru Sever la an. 220 după Christ, și *Baia de aramă* numită după arama ce scotea uădată; apoi Monastirile: Motru, Strehaia, zidită de Mateiū Basarab, la an. 1446, și Topolnița.

II.

DISTRICTUL JIUL DE SUS (GORJUL)

(142,960 locuitori).

— Ce este de a se ști mai întâiu despre Districtul Jiul de sus?

— Acest District se împarte în 4 Plăși și 2 Plăsurî; are Marca un Cerb; Capitala Districtului se numește *Têrgul Jiului* și are 4000 locuitori.

— De unde se derivă numele acestui District?

— De la apa Jiului.

— Ce produse scôte acest District?

— Fer, mercuriu séu argint viú, și are vênaturî multe de căprioare și cerbi în munți; de aceia și marca Districtului este un Cerb.

— Unde este situat Orașul *Têrgu-Jiul*, capitala acestui District?

— Lângă riul Jiul și are fabricî de farfuriî și de sobe de porțelan.

— Ce este mai de însemnat în acest District?

— *Têrgul Cărbunesci* și Monastirea *Tismana*, zidită de Mircea I la an. 1292, în munți, unde sunt pădurî de castanî; apoi Monastirea *Polovraci* renumită pentru peștera sea.

III.

DISTRICTUL VÁLCEA

(155,695 loc.)

— Ce știți despre Districtul Vâlcea?

— Scim că are 5 plăși și 2 plăsurî, are marca

un *Postalion*, Capitala se numesce *Râmnic* cu 6000 locuitorî.

— De ce marca acestuî Distr. este un *Postalion* ?

— Pentru vechiul drum al Romanilor preste munţi la Ulpia Trajana Augusta (Sarmizegetusa) Capitala lor, acum este în ruine.

— De unde se derivă numele District. Vâlcea ?

— De la Vâlceua Oltului.

— Ce produse scóte acest District ?

— Scóte sare multă şi ape minerale.

— De unde se derivă numele Oraş. *Râmnic* ?

— De la Romanî pe care 'l numea Romanicus, şi s'a prescurtat prin us în Râmnic.

— Unde este situat Oraşul Râmnic ?

— Este situat lângă Olt. Aici este scaunul Episcopiei cu Seminariul ei.

— Ce este mai remarcabil în acest District ?

— Têrgurile : *Ocna mare* însemnată pentru Salinele sêle sistematice. *Câinenii* trecătoare pe la Turnu-roştu în Transilvania. *Drăgăşiani* Comună Urbană; aici se bătut Domnul Tudor Vladimirescu cu Grecii lui Ipsilant la 1821. Imprejur este Del renumit pentru vinurile sêle delicate. Monastirile mari şi frumoşe *Orezul*, *Cozia*, zidită de Mircea I cel Mare în Domnia sea, şi *Bistriţa*. La *Călimănesci* băi renumite; la Comuna *Olănesci* se află uă Carieră de marmoră cu vine colorate foarte compactă, şi băi faimóse pentru vindecarea multor bóle; iar la Rî-

urenî, lângă Râmnic, se face un târg renumit, cel mai însemnat din țară de la 1—8 Septembrie.

IV.

DISTRICTUL JIUL DE JOS (DOLJUL)

(229,969 loc.)

— Să vorbim acum despre Distr. Jiul de jos.

— Acest District cu 7 Plâși are marca un *Pesce*.

Capitala se numesce *Craiova* cu preste 25,000 loc.

— De unde se derivă numele Districtului?

— Tot de la Jiū, fiind acest District mai în josul Jiului.

— Ce produse are acest District?

— Multe cereale și scote mulți pesci din bălți, de aceia marca Districtului este un *pesce*.

— Unde este situat orașul Craiova?

— Lângă riul Jiū. Acest nume este prefăcut din vechia cetate *Castra-nova* seū de la Craiū-Ión. In evul mediū era reședința Banilor Craiovei și Capitala Olteniei. Ca cetate vechiă aū trecut preste dēnsa multe catastrofe; iar acum figurēdă ca Capitală de District. Are un Liceū cu 7 Clase, uă scōlă centrală de fete, uă casarmă, un teatru, uă Curte de apel și are gara drumului de fer. Aici aū avut loc mai multe bătălii între Români și Turci la anii 1577, 1800 și 1801.

— Ce este mai de însemnat în acest District?

— Orașul *Calafat*, port însemnat la Dunăre cu comerciū de cereale, drept Vidinul Turciei. In secolul

al XIV-lea, acest oraş era uă Coloniă Genoveză ce făcea comerciū pe Dunăre, și reparatoriī vaselor lor se numéu Calafatori, de aici numele Calafatū. La 1790 bătăliă între români și austriaci, precum și la 1828 și 1853 între turci și ruși. *Bechetul*, asemenea port. Lângă Comuna Cetate sunt nisce ruine la Dunăre, unde la 1853 se bătură Turciī cu Rușiī. *Băilescī* Comună, aici la 1828 Româniī și Rușiī în număr de 4,000 aū bătut 20,000 de Turci. *Sadova* și *Bucovăt* monastiri frumóse.

V.

DISTRICTUL ROMANAȚI

(peste 130,000 loc.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj.

— Ați sci să 'mī spuneți ceva despre Districtul Romanați?

— Scim că are 5 Plâși, Marca un *Snop de grâu*, Capitala se numesce Caracal și are 9000 locuitori.

— De unde se derivă numele Distr. Romanați?

— De la numele Roma-natis adică : născuți din Roma, căci vechile urme din acest District sunt paginī neșterse ale Istoriei nóstre. Traian, Antonin, Caracala, Aurelian și însuși Constantin rivalisară după timpī de a colonisa acest District pentru prima óră când veniră din Italia.

— Dér numele Capit. *Caracal* de unde se derivă ?

— De la Antoniu Caracala Imperatorele Romanilor, carele trecând pe aici la an. 217 după Christ i dădu numele sêu.

— Unde este situat oraşul *Caracal*?

— Aprópe de râul Olt spre partea de răsărit a Districtului. La 1599 fu aici uă mare bătăliă între Michaiü Bravul şi Turci.

— Ce produse scóte acest District?

— Grâne fórté multe, şi de aceia Marca Districtului este un *Snop de grăü*.

— Ce este mai de însemnat în acest District?

— Localităţile : *Celeiul*, *Reşca*, care mai nainte se numea *Antina*, prescurtat de la *Antonina*; *Slăvesciü* renumit pentru anticele romane ce se află în pământ. Mai este Monastirea *Brancoveni*, apoi noul oraş *Corabia* şi apoi *Islazul* unde la 1848 se ridică primul stindard al regeneratiunei române : ambele sunt porturi la Dunăre.

B. ROMANIA MARE sėu MERIDIONALĂ.

VI.

DISTRICTUL TELEORMAN

(148,498 loc.)

— Óre ce sciţi mai principal despre Districtul Teleorman?

— Scim că are 4 Plăşi, Marca *trei Oite*, Capitala se numesce *Turnu-Măgurele* cu 6,000 locuitori.

— De unde se derivă numele acestui District?

— De la gârla Teleorman.

— Ce produse scóte acest District?

— Cereale, mîere și pășune multă; aici altădată se nutreău oi multe, de aceia Marca este *3 Oite*.

— Unde este situată Capitala Turnu-Măgurele?

— Este la gura Oltului lângă Dunăre drept Nicopoli Bulgariei cu Port bun. Uă mare bătăliă între Mihaiu Bravul și Turci a avut loc aici la anul 1598.

— Ce este de însemnat în acest District?

— Vechia Capitală *Roșii de Vede*; tîrgurile: *Alexandria* și *Mavrodin* unde la 1596 Michaiu bravul bătu pe Turci. Apoi Orașul *Zimnicea* cu portul său la Dunăre, drept Siștovul Bulgariei.

VII.

DISTRICTUL OLTUL

(104,925 loc.)

— Dér despre Districtul Oltul ce știți?

— Scim că are 4 Plăși, Marca este un *Turn* și Capitala se numesce *Slatina* cu 6,000 locuitori.

— De unde se derivă numele Districtului Olt?

— De la riul Oltul ce 'lă udă d'alungul său.

— De unde s'a luat ca Marca Districtului Oltă să fie un Turn?

— De la Cetatea *Turnul* de pe marginea Danubiului, ce acum ține de Districtul Teleorman, și luase numele de la un turn ce se făcuse, după cum se țice, de marele Traian său de Constantin cel Mare.

— Ce produse scôte acest District?

- Produce cereale multe și diferite.
- Unde este situat Orașul *Slatina*?
- Lângă Olt, și este renumit pentru podul stă-tătorii de feră de preste apa Oltului. Are și gară pentru drum de fer. În vechime acest oraș se numea *Salina* sėu *Satina*.
- Ce este mai de însemnat în acest District?
- Două schituri frumoase : *Clocociovulă* și *Striharitul*.

VIII.

DISTRICTUL ARGEȘIUL

(167,190 loc.)

- Ce știți despre Districtul Argeșu?
- Scim că are 6 plăși și 1 plaiu, are Marca uă *Aquilă*. Capitala se numesce Pitești cu 11,000 loc.
- De unde se derivă numele Distr. Argeșiu?
- De la Răul Argeșu ce curge printr'acestă District.
- De ce s'a luat ca Marca acestuă District să fiă uă *Aquilă*?
- Fiind-că Radu-Negru întăulă Principe ală Munteniei a avut aici a doua Capitală a țerei pe la anul 1290, și avea Marca uă *Aquilă*.
- Ce produce acest District?
- Produce fructe bune, porumb mult și vin.
- Unde este situat Orașul *Pitești*?
- Lângă râul Argeșu; este oraș comercial, are un Gimnasiu și stațiune de drum ferat.

— Ce este mai de notat în acest District?

— *Curtea de Argeșii* Comună urbană, numită ast-fel, căci aici a fost a doua reședință Domnăscă a lui Radu-Negru după strămutarea ei din Câmpu-lung. *Monastirea de Argeș*, lucrată din marmoră, — este cel mai frumos monument de arhitectură și sculptură, lucrat în cel mai frumos stil bisantin— căreia nu se află asemenea alta în tótă România, fórte rar și în Europa chîiar. A fost admirat acest monument de toți vizitatorii străini. Acéstă monastire e fondată de Principele Négoe Basarab la anul 1518 și lucrată de Meșterul Manole. Cu ocașiunea Expozițiunei din Paris la 1867 s'a făcut cunoscută lumii întregi prin scrieri și litografii. Aici este Episcopia și Seminariul de Argeșiu. *Flămânda* este monastire. *Cetatea lui Tepeșiu* séu *Poenariă* zidită în munți la anul 1470, acum este în ruine.

IX.

DISTRICTUL MUSCEL

(81,625 loc.)

— Spuneți-mi ce știți despre District. Muscel?

— Acest District are 3 plăși și 2 plăuri, Marca este uă *Aquilă ședëndü pe uă ramură*, Capitala este *Câmpu-lung* cu preste 10,000 locuitori.

— De ce se numesce acest District Muscel?

— După muntele numit Muscel din acest District.

— De ce Marca Districtului este uă *Aquilă stând pe uă ramură*?

— Fiind-că în Câmpu-lungă, Capitala acestui District, a descălecat ântêi Radu-Negru-Basarab, ântêful Domn al României de dincóce de Milcov cu coloniile séle, dupě strămutarea lui de la Făgărași din Transilvania, pe la anul 1215.

— Ce produce acest District?

— Lemnării, scândurî și brânțeturî multe.

— Unde este situat Orașul *Câmpu-lung*?

— Între munți și pe apa numită Rîul-têrgului, are uă biserică zidită la 1215 de Radu-Negru.

— Ce mai este de însemnat în acest District?

— În vecinătatea Câmpu-lungului în munți se vîd ruine romane ale Municipiului *Romula*, asemenea și *Cetatea lui Negru*. Monastiri : *Câmpu-lung* și *Nămăesci*. *Bughia* băi, pozițiune admirabilă.

X.

DISTRICTUL DÎMBOVIȚA

(141,985 loc.)

— Ași vrea să 'mî spuneți ceva despre Districtul Dîmbovița.

— Acestu District are 5 Plâși și 2 plațuri, are marca uă *Căprióră*, Capitala se numesce *Têrgul-Vestei* cu aprópe 7,000 locuitori.

— De unde se derivă numele Distr. ?

— De la rîul cu acest nume ce curge în uă un-gul sêu.

— De ce Districtul Dîmbovița are marca uă *Căprioră*?

— Pentru că în acest District muntos pe lângă lemnăria, tutunul renumit și fructele ce produce, se fac și vînături multe, de aceea are Marca uă *Căprioră*. Afară de acestea, acest District este renumit și pentru varul și petrele sele de móră.

— Unde este situat Orașul *Têrgul-Vestei*?

— Pe malul drept al rîului Ialomița, nu departe de rîul Dîmbovița. *Têrgul-Vestei* a fost cetate întărită și a 4-a reședință a Principilor vechi după venirea de la Făgărași. De la Anul 1383 pînă la 1698. Domniș petrecéu în ea numai véra și iérna în Bucuresci. U Cluj / Central University Library Cluj

— Ce mai scim despre acest Orașu?

— Ruinele spăimântătore spre nord de la Biserica Domnescă din acest Orașu și turnul numit Chindia, arétă că acolo a fost mărețul palat al heroilor români, séu Curtea Domnescă zidită de Petru Cercel la An. 1584. Mitropolia fu zidită de Négu Basarab la 1515.

— Ce mai este de însemnat în acest District?

— Comuna urbană *Găesci*, vechia Capitală a Districtului Vlașca. Apoi *Monastirea Délul*, zidită de Radu cel Mare la An. 1500, renumită, căci posedă capul acestuia și al lui Michaiu Bravul. Monastirile *Viforîta*, *Nucetul*, *Golgota*. *Puciósa* bái folositóre pentru diferite bóle.

XI.

DISTRICTUL ILFOV

(375,925 loc.)

— Ce putem sci despre Districtul Ilfov?

— Acestu Districtu are 6 Plâși, Marca este un *Templu cu Sf. Împărați Constantin și Elena*, ca patroni ai Catedralei metropolitane, Capitala se numesce *Bucuresci* și este Capitala întregii Români și a Districtului Ilfov cu 240,000 locuitori.

— De unde se derivă numele Districtului *Ilfov*?

— De la Rîul Ilfov ce trece printr'acest District.

— Dér numele Capit. *Bucuresci* de unde vine?

— De la numele păstorului Bucur stăpânul acestui loc, când s'a întemeiat Capitala acesta de Mircea Bassarab pe la An. 1393 care a făcut Curtea vechiă ântêiași dată, unde petreceă Domni numai ierna și véra la Têrgul-Vestei.

— Ce produce acest District?

— Este productiv în grâne, porumburi și alte cereale.

— Unde este situat Orașul *Bucuresci*?

— Pe apa *Dîmbovița*, și se numesce Orașul bucuriei, dupe numele lui Bucur.

— Ce este de însemnat în *Bucuresci*?

— *Bucurescii* este reședința familiei domnitore și a celor 7 Miniștri ce compun Guvernul și a tuturor autorităților, superioare civile și militare ale țerei. Aici se află Camera legiuitoare și Senatul,

Curtea de Casațiune, înalta Curte de Compturi, uă Curte de Apel, uă Academia, cu patru facultăți, 2 Lycee, 2 Gymnasil, mai multe scoli primarie de băeți și fete, 1 Seminar, Scóla comercială, Scóla normală **Carol I**, 2 Scolí secundare de fete, uă Scólă de medicină și chirurgiă, una de veterinăriă, Theatru, mai multe palate frumoșe, un Conservatoriu, uă Scólă de bele-arte, 14 imprimerii, librării, litografii, Biblioteca, Museu de zoologiă și mineralogiă, Muzeu de antiquități, uă Pinacothecă, Institut de maternitate, Spitale și unul pentru copii, fabrici, precum și alte diferite Instituțiuni necesarii pentru luminarea poporului și alinarea durerilor omenirei suferinde. În fața Academiei stă înălțată Statua equestră a lui Michaiu Bravul, are și două Gări pentru drumul ferat. Aici se încheiă tractatulă din 1812 prin care Turcia dete Rusiei Basarabia, ce fu parte integrantă a Moldovei.

— Ce mai este de notat pentru Bucuresci?

— Aici este scaunul Mitropoliei Ungro-Vlachiei. Bucurescii ca Capitală a României este Oraș mare în intindere, are 114 Biserici orthodoxe și 16 de eterodoxe. Imprejurul Bucurescilor este monastirea *Cotroceni*, reședința de véră a Domnitorului; Asilul *Elena* este cel mai frumos edificiu și Institut bine îngrijit pentru crescerea fetelor în Romănia; *Văcărescii* este monastire; *Panteleimonul* tot monastire lângă care se află și spitalul de alienați.

— Dér în District ce este mai remarcabil?

— Comuna urbană *Oltenița*, Orașel comercial și Port unde dă Argeșul în Danubiū. Apoi monastirile de părinți : *Căldărușianii*, *Cernica* și *Snagovul*, acesta este zidită în o insulă din Lacul Znagov de Vlad Țepeș la An. 1470 și Monastirile de maici : *Paserea*, *Țigănesci* și *Oiorogârta*.

XII.

DISTRICTUL VLAȘCA.

(140,573 loc)

— Spuneți'mi, ce este mai principal despre Districtul Vlașca ?

— Acest District are 4 Plâși, are Marca 3 stejari, Capitala se numește *Giurgiu* și are 15,000 locuitori.

— De unde se derivă numele acestui District ?

— De la *Flacus*, domnitor antic, séu mai bine, de la cuvântul *Valachica*, cum numeu Bulgariii partea stângă a Dunărei.

— Dér numele Capitalei *Giurgiu* de unde se derivă ?

— De la coloniștii genovezi din secolul al XIV cari se stabilise aici, și numea Orașul „Santo Giorġo” patronul lor, din care s'a prefăcut *Giurgiu*.

— De ce este Marca acestui District *trei stejari* ?

— Pentru că uă dinióră acest District era acoperit de păduri mari.

— Și care sunt produsele acestui District ?

— Cereale multe și vite bune.

— Unde este situat Oraşul Giurgiu?

— Lângă Danubiul drept Ruscucul Bulgariei, cu port însemnat. Are un Gimnasiu şi gară pentru drumul de fer.

— Dér în District este ceva mai remarcabil?

— Da; la jumătatea drumului între Bucureşti şi Giurgiu este locul memorabil *Călugărenii*, renumit pentru victoria strălucită, repurtată de Michaiu Bravul cu 16,000 români, contra a 200,000 turci la 13 August 1595.

XIII.

DISTRICTUL IALOMIŢA (GALBENUL)

(83,780 loc.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— Sciţi să 'mă spunei ceva despre Districtul *Ialomita*?

— Da; acest District are 4 Plâşi; Marca este *un Pesce preste un snop de grâu*, Capitala se numeşte *Călăraşi* (Stirbeiu) cu 4000 locuitori.

— De unde se derivă numele Districtului *Ialomita*?

— De la riul *Ialomita* ce 'lă udă în lungul său. Acest District în întindere este cel mai mare dintre toate Districtele ţerei.

— Dér numele Oraşului *Călăraşi* de unde se derivă?

— De la contingentul de militari ce da acestu District, şi cari erau cei mai buni Călăreţi, numiţi *Călăraşi*.

— Ce produce acest District?

— Acestu Districtu este cel mai producător în grâu, porumb și alte cereale; iar bălțile dau foarte mult pește, pentru care marca este *un Pesce d'asupra unui snop de grâu*.

— Unde este situat Orașul Călărași?

— Lângă Canalul Borcea drept Silistra Bulgariei, este port la Danubiū.

— Ce este de însemnat în acest District?

— Têrgurile : *Urziceni* pe Ialomița, vechia Capitală a Districtului. *Gura Ialomiței* Port la Danubiū; aici era *Cetatea de flote*, drept Hârsova Bulgariei. La 1594 a fost aici uă bătăliă însemnată între Michaiū și Turci. *Pișa petri* satū și ruine ale unei Cetăți vechi.

XIV.

DISTRICTUL PRAHOVA

(220,445 loc.)

— Dér despre Districtul Prahova ce sciți să-mi spuneți?

— Scimū bine că are 5 Plâși și 2 Plașuri; are Marca un *Țap* și uă *Córdă de vită*, Capitala se numesce *Ploesci* și are preste 35,000 locuitori.

— De unde se derivă numele Distr. *Prahova*?

— De la Rîul Prahova ce percurge acest District.

— Dér' numele Oraș. *Ploesci* de unde se derivă?

— De la Căpitanatul Plășșilor, fiind-că la organizarea puterei armate sub Mircea I-iū, aici era

comanda superi6ră a Plăeșilor din Plăuri, și prin us din Plăeși s'a făcut Ploesci. (1)

— Ce produce acest District?

— Cereale destule, vênaturî sêlbatice multe și vinurî gustu6se; de aceia și Marca Districtului este un *Tap* și uă *C6rdă de strugurî*.

— Unde este situat Orașul Ploesci?

— Nu departe de riul Prahova, are uă pozițiune încântătoare. Este unul dintre cele mai negoți6se opide din România. Are un Gymnasiu frumos, Sc6lă comercială, de meseriî, uă Sc6lă normală pentru tineriî țeranî și una secundariă de fete: ambele înființate cu Internatele lor de Secțiunea de Prahova, a Societățiî pentru învêțiătura poporului român; scolî primare de ambe sexe, typographiă, librăriă și gara drumului ferat.

— Este ceva de însemnat în District?

— Este Comuna *Bucovul*, vechia Capitală a desființatului Distr. Săcuieni. *Urlatiî*, *Văleniî de munte* și *Câmpina*, ambele Comune din urmă însemnate prin aerul și pozițiunea lor pitorescă. *Telega* și *Slănicul* renumite pentru Salinele lor. *Păcurețiî* produce pêcură multă. *Valea-Boului* Comună mică dér renumită prin Biserica și sc6la de model completă, edificate și înzestrate de D. Propriet. V. G. Paapa. La p6lele munților în t6tă lățiimea District. se află *Dêlul mare* renumit pentru vinurile cele bune. Lângă pârêul Telégen la An. 1600 a fost uă bătăliă însemnată între Mihaiu

(1) N. Bălcescu. Puterea armată și arta militară.

Bravulă și Turci. Monastiri cu părinți : *Ghighiū* și *Cheia*; *Têrgușor* monastire în ruine lângă Ploesci, care a servit de apărare în vechime ca fortăreță și fu zidită de Vlad al III-lea la An. 1444 după victoria căpătată contra a 240,000 turci; acum este acolo pudreria armatei. *Mărgineni* monastire unde este penitenciar. *Sinaia*, monastire cu părinți într'o pozițiune foarte frumoasă, zidită de Michail Cantacuzino; aici este reședința Domnăscă de veră. *Susana* monastire de maici pe Telégen.

XV.

DISTRICTUL BUZÊU

(144,326 loc.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

- Ce știți despre Districtul Buzêu ?
- Scim că se împarte în 3 Plăși și 3 Plașuri; că are Marca un *Templu cu turnuri și uă pasere*; Capitala se numesce *Buzêu* și are 12,000 locuitori.
- De unde se derivă numele Districtului Buzêu?
- După Rîul Buzêu ce percurge acest District în tot lungul său.
- Dér Marca Districtului Buzêu ce însemnare are?
- *Templul cu turnuri și uă pasere* arătă semnul Cathedralăi episcopale din această Capitală a Districtului.
- Ce produse scóte acest District?
- Scóte aur din nisipul rîurilor, apoi Chihlibar

seu Ambră frumoasă, Cărbunul de pătră, ape minerale și în fine brânzeturile de Penteleu sunt renumite.

— Unde este situat Orașul Buzêu?

— Lângă râul Buzêu peste care este un pod stător de fer. În această Capitală de District este reședința Episcopiei Buzêu cu Seminariul ei, are un Gimnasiu, typographiă și Gară pentru drumul ferat.

— Ce este mai de însemnat în acest District?

— Este târgul *Mizil*. *Drăgaica* se numesce un târg anual renumit ce se face la Buzêu și la Mizil de la 24—29 Iuniu. Apoi monastirile de părinți : *Oiolanul*, *Vintilă-Vodă*, *Găvanele*, *Nifon* unde sunt și băi, *Rătesci* monastire cu maici. *Boboci* una dintre cele mai vechi Băi ale României. Muntele *Penteleu* renumit pentru Cașcavalul ce produce și aerul cel curat.

XVI.

DISTRICTUL BRAILA

(68,277 loc.)

— Ce putem ști despre Districtul *Brăila*?

— Districtul Brăila, cel mai mic dintre Districtele meridionale, are 2 Plăși, Marca este uă *Cora-biă*, Capitala se numesce *Brăila* și are preste 35,000 locuitori.

— De unde se derivă numele acestui District?

— De la Capitala sea *Brăila*.

- De ce Marca Districtului este uă Corabiă?
- Este semnă că aici ancoréză multe Corăbiî în Port.
- Ce produce acest District?
- Tot felul de cereale, pășuni întinse și pesce mult din bălți.
- Unde este situat Orașul Brăila?
- Lângă Danubiū : Orașiū frumos și regulat drept Măcinul Dobrogei, însemnat astăzi pentru portul său care este al douilea Port mare și Oraș comercial al țerei. Are un Gymnasiū, uă scōlă comercială, două tipographii și gară pentru drumul de fer. Aici este comanda flotilei de pe Dunăre. Brăila, Cetate tare, a fost stăpânită de Turci pêne la 1828 când a luat-o Romăni și Ruși cu asalt. Paginile Istoriei sunt pline de înconjurările și bătăliile ce a suferit de multe ori.

XVII.

DISTRICTUL RÂMNICUL-SĂRAT

(90,905 loc.)

- Spuneți-mi și despre Districtul *Râmnicul-Sărat* ceva!
- Acest District are 6 Plăși și 1 Plaiū, este așezat în mijlocul țerei, între Carpați și Dunăre, are Marca un *Armăsar*, Capitala se numește *Râmnicul* cu 7000 locuitori.
- De unde se derivă numele acestui District și al Capitalei sele?

— De la râul Râmnic ce curge d'a lungul său și a căruia apă este sărată; numele i este prescurtat de la cuvântul *Romanicus*.

— De ce Marca acestui Distr. este un *Armăsar*?

— Pentru că nutrea uă dată multe herghelii de cai.

— Ce produce acest District?

— Produce cereale, lemne și vin mult.

— Unde este situat Orașul Râmnic?

— Lângă gârla Râmnic.

— Ce mai este de însemnat în acest District?

— Têrgul *Bolboca* său *Măicănesci*; apoi Monastirile : *Măxineni*, *Poiana-Mêrului* și *Dălhăuțul*. *Balta Albă* băi renumite, mai cu sêmă acum în urmă începe a prospera pentru folósele ce dă suferinșilor.

C. ROMANIA DE JOS sêu ORIENTALA.

XVIII.

DISTRICTUL PUTNA

(160,840 loc.)

— Cine scie sê 'mă spună, ce este mai principal a sci despre Districtul *Putna*?

— Districtul Putna are 5 Plâși sêu *Ocole*, are Marca un *Bachus stând pe un Butoiă*, Capitala se numesce *Focșani* și are preste 20,000 locuitori.

— De unde se derivă numele Districtului *Putna*?

— De la râul Putna ce dă în Siret.

— Ce produse scóte acest District și de ce are Marca un *Bachus stând pe un Butoiú* ?

— Pentru că pe lângă cereale maí produce și vinul cel maí bun și mult din țéră. Pentru acest District s'a vërsat mult sânge la Anul 1475 între Stephan cel Mare al Moldovei și Radu al IV-lea cel frumos al Munteniei; însé de la An. 1859 Părâul Milcovulú nu va maí putea divisa în veci pe Români în doué tabere și pe România în doué părți.

— Unde este situat Orașul *Focșani* ?

— Pe părâul Milcov. Acest Orașu este industrial și comercial. Are uá Curte de apel, un Gymnasiú, 4 Spitale, Casarme, tipographiá. Industria principală blănăriá și tăbăcăriá, are fabrică de lumânări și săpun. La An. 1789 Rușii bătură aici pe Turci.

— Ce este maí de însemnat în acest District ?

— Têrgurile : *Agíudul*, cu Gară la linia feratá, *Panciul*, *Námolósa*. *Odobescii* și mare de déluri, acoperite cu vii care forméză podgoria cea maí mare și maí bună din România. Vinul acesta se esportá în mare cantitate în tótă Europa, dér maí cu sémă în Turcia.

XIX.

DISTRICTUL TECUCIÚ

(114,527 loc.)

— Dér despre Districtul Tecucu ce sciți s'emi spuneți ?

— Scim că are 4 Plâși, Marca este uă *Vită cu struguri*. Capitala se numesce *Tecuciu* și are preste 9,000 locuitori.

— Dér de unde se derivă numele Districtului *Tecuciă*?

— De la numele Capitalei séle.

— Ce produse scóte acest District?

— Grâu, porumburi și vin mult, pentru care și Marca Districtului este uă *vită cu struguri*.

— Unde este situat Orașul Tecuciu?

— Lângă râul Bârlad. Are Gară pentru drumul ferat. Aprópe de Orașul Tecuciu este uă movilă mare, pe care Stephan cel Mare 'și a aședat Cor-tul și a stat trei țile de a regulat trebile țerei, după ce a bătut și alungat pe Turci la Resboeni.

— Ce mai este de însemnat în acest District?

— Têrgurile : *Nicoresci* și *Podul-Turcului*. La 8 kilometre de Tecuciu este tabăra permanentă de la *Furcen* unde manevreză armata română véra.

XX.

DISTRICTUL COVURLUIŢ

(117,520 loc.)

— Ce sciți despre Districtul CovurluiŢ?

— Scim că are 3 Plâși, Marca uă *Ancoră de Co-rabiă*, Capitala se numesce *Galati* și are preste 80 mił locuitori.

— De unde se derivă numele Districtului *CovurluiŢ*?

— De la părăul Covurluū ce curge prin el.

— Ce produce acest District:

— Cereale multe și pesce îndestul.

— Pentru ce marca acestuī District este uă *Ancoră de Corabiă*?

— Pentru că Districtul fiind lângă Danubiū, ancoréză multe Corabiī în Port.

— De unde se derivă numele Orașuluī *Galati*?

— Póte după Galiī cari aū inundat acest loc pe la Aniī 280 înainte de Christ. Acest Orașiū este situat chiar lângă Danubiū și lacul *Brateșiū* și este cel mai însemnat Port al Romăniei, vizitat anual de preste 1000 vase și este în relațiunī comerciale cu tótă Europa. Aici e reședința Comisiunei europene a Dunărei. Are un Gymnasiū, Scólī primare de ambe-sexe. Scólă comercială, Casarmă, Theatru, 2 tipographiī, Spítal, Gară la drumul ferat. Aici la 1828 a fost bătăliă între Ruși și Turci.

— Dér în Districtū ce localitâți suntu mai însemnate?

— Têrgurile : *Foltesci*, *Óncea* și *Pechea*.

XXI.

DISTRICTUL TUTOVA

(126,851 loc.)

— Ce puteți a 'mī spune mai principal despre Districtul Tutova?

— Acest District are 5 Plase, are Marca *trez Pesci*, Capitala se numesce *Bêrlad* și are 30 mī loc.

- De unde se derivă numele District. *Tutova*?
- De la pârâul Tutova ce udă acest District.
- Dér numele Oraşului *Bêrlad* de unde se derivă?
- De la râul *Bêrlad* pe a căruia rîpă dreptă este situat acest Oraşiu.
- Ce are acest Oraşiu mai remarcabil?
- Are un Lyceū şi Scolî primarie de ambele-sexe, apoi gară pentru drumul ferat. In vechime acest Oraşiu şi District se numea *Republica Bêrladului*. La An. 1440 Tătariî au ars acest Oraşiu.
- Ce produse scóte acest District?
- Cereale şi vite, iar bâlţile dau mult pesce, pentru care are Marca *trei pesci*.
- Dér în District ce este de notat?
- Têrgurile : *Murgeniî* şi *Puesciî*.

XXII.

DISTRICTUL VASLUIŪ

(104,160 loc.)

- Cunósceţi Districtul *Vasluii*?
- Da; are 5 Plâşî, Marca un *Stup cu albine*, Capitala se numesce *Vasluii* şi are preste 8000 loc.
- De unde are numirea Districtul şi Capitala Vasluii?
- De la Pârâul cu acest nume ce curge prin District.
- Ce are mai de însemnat Oraşul Vasluii?
- Scolî primare şi uă biserică numită *Domnescă*,

care s'a zidit de Stephan cel Mare după învingerea de la Racova; aici sunt și ruinele palatului acestui Domn.

— Ce produse scóte acest District?

— În acest District sunt păduri multe și scóte mîere multă, pentru care Marca este un *Stupă cu Albine*.

— Ce este mai însemnat în acest District?

— Din susul Orașului *Vaslui* lângă Comuna Racova este Valea Racovei unde Stefan cel Mare în An. 1475 Ianuarie 17 cu 40,000 români a sfărâmat totă armata turco-tătară ce era de 120,000 ómenî. Aci s'aú ucis 4 Pași turcesci, remăind pe câmpul luptei preste 50,000 morți, luând Stefan arme, munițiuni și preste 100 stéguri. Apoi Têrgurile: *Pungescii* și *Negrescii*. *Dobrovăț* Monastire și penitențiar.

XXIII.

DISTRICTUL FĂLCIŪ

(87,876 loc.)

— Dér despre Districtul Fălciú ce sciți?

— Scim că are 4 Plășî, Marca un *Boi*, Capitala se numesce *Huși* și are 18,000 locuitori.

— De unde se derivă numele District. *Fălciú*?

— De la vechia sea Capitală Fălciú ce este aproape de Prut.

— Ce produse scóte acest District?

— Produce cereale frumoșe, vin mult, tutun și

duđi, mai ales aici se cresc animale multe și frumóse; de aceia Marca acestui District este *un Boi*.

— Ce are mai de însemnat *Huși*, Capitala acestui District?

— Reședința Episcopiei și Seminarul. In vechime acest District a fost fórte bántuit de Tătari cari năvălú pe aici în țeră. *Stănesci* însemnat prin bătălia dată Tătarilor de Michaiú la 16 Ianuar 1595.

XXIV.

DISTRICTUL CAHUL

(44,701 loc.)

— Spuneți-mi ceva despre Districtul Cahul!

— Acest District are 3 Plâși, Marca este *Calea lui Traian*, Capitala se numesce *Cahul* și are preste 7,000 locuitori.

— De unde se derivă numele District. Cahul?

— De la lacul Cagul ce curge prin el, și este renumit pentru Calea Traiană ce se începe de la Vadul lui Isac lângă Prut, pentru care și Marca i este un *Drum*.

— Ce produce acest District?

— Produce cereale și vinuri.

— Unde este situat Orașul *Cahul* séu *Frumósa*?

— Lângă gârla Cagul. La Anul 1774 Ruși bătură aici pe Turci cumplit; preste 120,000 turci s'aú înecat în lacurile meridionale ale Basarabiei.

— Dér în District ce este de însemnat?

— Comuna *Leova* lângă Prut, însemnată pentru trecătoarea în Rusia.

XXV.

DISTRICTUL SMEILUL (ISMAIL)

(40,700 loc.)

— Ce știți despre Districtul *Smeil* ?

— Scim că acest District nu are nici uă Plasă, căci întinderea sea se mărginesce numai în 4 Comune urbane și 2 rurale, fiind locurile băltoase și puțin locuite; Marca Districtului este un *Leu cu crucea în ghîară*, Capitala *Ismail* cu 21,000 locuitori.

— De unde se derivă numele District. *Ismail* ?

— De la Capitala sea *Ismail* ce este situată chiar pe malul Dunărei și este Districtul cel mai despre Sud-Est al țerei, și mai băltoș de cât tóte. Intinderea i este numai pe malul Dunărei și al Mărei-negre. Este renumit pentru cetățile séle celebre, care mult timp a fost scutul Românilor în contra invasiunilor turce, tatare și altor barbari; dér astăzi sunt în ruine, pentru care are și Marca uă *Cetate* séu un *Leu* symbolul tăriei. Prin pozițiunea Capitalei *Ismail* pe malul Dunărei a devenit un port însemnat. Aici este și scaunul Episcopiei Dunărei de jos, are un Seminar.

— Ce se mai dice despre acest Orașiu ?

— Sub murii acestui Orașiu au avut locu mai multe lupte date de Români, Ruși și Turci, și după

pacea de la Bucurescî a rămas în mâna Ruşilor pînă la 1856, când prin tractatul de Paris s'a restituit României; însă mai înainte de a o lăsa Ruşii au dărâmat toate fortereţele de pe malul Dunărei.

— Ce produce acest District?

— Este renumit acest Distr. pentru pescele sêu.

— Nu este nimic de însemnat în acest District?

— Ba este *Chilia*, Cetate tare odinioară, iar acum cu 8,000 locuitori, port la Dunăre; tîrg comercial. *Chilia* fu fortificată la 1400 de Iuga Domnul Moldovei, iar acuma este şi ea restituită Românilor. *Reni* tîrg la gura Prutului şi *Vêlcov* la gura Danubiului; porturi însemnate pentru pescăria. *Tusla* tîrg aprópe de mare, loc însemnat pentru multa sare din mare ce produce.

XXVI.

DISTRICTUL BOLGRAD SÊU COLONIILE

(51,235 loc.)

— Ce ştiţi despre Districtul *Bolgrad*?

— Scim că are 3 Plâşi, Marca este un *Plug*, Capitala se numesce *Bolgrad* şi are preste 10,000 locuitori.

De unde se derivă numele Districtului *Bolgrad*?

— De la Capitala sea cu acelaşi nume. Acest Distr. făcu parte din Basarabia rusescă după Tractatul de la 1812 între Turcia şi Rusia, fiind locuit de Bulgarii veniţi din Rusia şi Dobrogea; iar la

An. 1857 a fost restituit Romăniei în urma Trătatului de la Paris.

— Pentru ce Marca acestui District este un *A-ratru séü Plug?*

— Pentru că locuitorii acestui District sunt bunii agricultorii.

— Unde este situat Oraşul Bolgrad, Capitala Coloniilor?

— Este situat aprópe de *Valul lui Traian* şi de códa lacului *Ialpug*, şi este renumit pentru Cathedrala cea frumósă şi stradele regulate; are unú Gymnasiü bulgar şi uă Typographiă.

— Ce produce acest District?

— Acest District produce cel mai bun grâu din tótă Romănia, struguri gustoşi şi păşuni întinse.

D. ROMANIA DE SUS

SÉÜ

SEPTENTRIONALA.

XXVII.

DISTRICTUL IAŞI

(181,885 loc.)

— Spuneţi-mi acum, ce sciţi despre Districtul Iaşi?

— Districtul Iaşi are 7 Plâşi, Marca este un *Cal*, Capitala se numesce *Iaşi* şi are preste 90,000 loc.

— De unde se derivă numele Districtului *Iași*?

— Acest District este numit după Capitala sea, al căreia nume se derivă din vechime de la *Iassiorum municipium* al Romanilor.

— Ce produce acest District?

— Produce cereale, vin, fructe, pepini verzi buni, are păduri și vii și este renumit în crescerea cailor buni, pentru aceia Marca District. este un *Cal*.

— Unde este situat Orașul *Iași*?

— Pe pârâul Bahlui și este înconjurat cu vii și livezi. Este Capitala Districtului și Patria lui Stephan cel Mare.

— Ce este de însemnat în *Iași*?

— *Iașul* are o Curte apelativă, o Universitate, un Muzeu de Istoria naturală, 2 Bibliotheci, un Lyceu, două Gymnasil, o Școală militară, una de arte și una normală, două Școli secundare de fete, șapte typographii și 4 lithographii, grădină botanică, mai multe Spitale, Casarme, Palat administrativ, 47 Biserici, Gară pentru drum ferat și alte așezăminte salutare.

— Ce mai știți despre *Iași*?

— *Iașul* deveni la 1565 pentru prima oară Capitala Moldovei, când D-lu Alexandru Lăpușnenul și strămută reședința Domnăscă de la *Suciava*. La 1862, în urma unirei principatelor, s'a strămutat reședința Domnăscă și autoritățile superioare de aici în Bucuresci; iar la 1866 Domnitorul **Carol I** proclamă acest Orașu, care este legănul Unirei, sci-

ințelorū și al luminei, de a doia Capitală a Romăniei.

— Dér împregiurul Iașilor ce mai este?

— Monastirea *Socola*. In curtea acestei Monastiri se află Seminarul cel mai mare și mai complet. Apoi Monastirea *Cetățuia* pe un dél a căruî înălțime domină Orașul Iași.

— Dér în Districtul Iași ce mai aflâm?

— Monastirile : *Frumoșa* și *Galata*. *Têrgul-frumos* și *Podul-Ilóiei* Comune spre Apus, produce bunî pepeni. *Sculeni*, lângă Prut, trecătoare în Basarabia. *Cotnari*, loc renumit pentru vinurile séle. *Ungheni* stațiunea drumului ferat pe malul Prutului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

XXVIII.

DISTRICTUL ROMAN

(105,002 loc.)

— Ce sciți sé 'mî spuneți despre Districtul Roman?

— Districtul Roman are 4 Plâși, are Marca *Trei spice de grâu*, Capitala se numesce *Roman* cu 17,000 locuitori.

— De unde se derivă numele District. Roman?

— De la uă vechiă Coloniă romană, adusă de Romanî în acest loc.

— De ce este Marca Districtului Roman *Trei spice de grâu*?

— Fiind că pământul acestui District produce cereale multe și frumoase.

— Unde este situat Orașul Roman ?

— Lângă rîpa stîngă a rîului Moldova unde se varsă acest rîu în Siret; pozițiune frumoasă. Aici este scaunul Episcopiei de Roman, ocolit cu murca uă cetate; are un Seminar fondat de Alexandru cel Bun la An. 1402, scolii primare de ambe sexe și uă typographiă. Preste rîul Moldova este un pod mare de fer, are și gară pentru drumul ferat. La An. 1466 Ungurii arse acest orasîu mai nainte de a fi bătui la Baia de Stefan cel Mare.

— Dér în Districrul Roman ce este de însemnat ?

— Este *Scheia*, sat mare și plăcut lângă Siret cu un palat fórte frumos. Aici la 1486 Stefan cel Mare plăti rebelului Croirot ce venise din Transilvania cu Ungurii ca s'îl detroneze, pentru cutezanța sa, cu mórte. Aici este un pod de fer pe Siret, lung de 165 metri.

XXIX

DISTRICTUL BACĂU

(180,638 loc.)

— Spuneți-mi ce este mai principal despre Districtul *Bacău* ?

— Despre Districtul Bacău scim că are 5 Plăși, Marca este *uă Stîncă*, Capitala se numesce *Bacău* și are peste 14,000 loc.

— De unde se derivă numele Districtului Bacău?

— De la numele Capitalei séle Bacău.

— Pentru ce are Marca *uă Stâncă*?

— Pentru că este cel mai muntos dintre toate Districtele.

— Ce produce acest District?

— Porumb mult, lemnăria și se lucrăză mult spirit de bucate.

— Unde este situat Orașul Bacău?

— Lângă râul Bistrița. Are un Gymnasiu, scolî primare de ambe sexe, uă Tipografiă și gară pentru drumul ferat.

— Dér în District ce mai este de vădută?

— In acest Distr. locuiesc mulți Ungurî și Sécui. *Ocna* comuna urbană, are uă pozițiune poetică cu 9,000 locuitorî; aici sunt cele mai mari și renumite mine de sare ale României, și tot d'ua-dată penitenciarul cel mare al țerei pentru condamnați pe viueță, cariî se ocupă cu tot felul de meserii. *Moinesci*, comerciū cu pécură și *Căiutu* têrguri. La *Slănic* sunt băi minerale lângă frontiera Transilvaniei în munți; apa acésta are multe qualitâți bune.

XXX

DISTRICTUL NÉMTU

(153,775 loc.)

— Ce sciți despre Districtul *Némtu*?

— Acest District are 5 Plâși, Marca este uă *Că-*

prióră, Capitala Districtului se numesce *Pétra* și are preste 21,000 locuitori.

— De unde se derivă numele District. Némțu?

— De la gârla Némțu ce se varsă în Moldova, precum și de la însemnata Cetate veche Némțu, ce se află în acest District.

— Ce produse scóte acest District?

— Scóte multă lemnăria din numeroasele păduri în care se fac vênaturî multe și diferite, pentru care și Marca este uă Căprióră.

— Unde este situat Orașul *Pétra*?

— Lângă râul Bistrița între munți. Are scoli primare de ambe sexe și uă fabrică de hârtia.

— Dér în District ce este maî de însemnat?

— Maî în susu de **Pétra** este *Monastirea Némțu* fondată de Stephan Vodă I, la An. 1392 pe care o reînoi Stephan cel mare după biruința contra lui Carol Albert regele Poloniei. Acéstă Monastire este cel maî mare stabiliment din tótă țera cu 1200 părinți. Aici se află un Institut de alienați, un spital, Seminariu, scólă de Musica vocală, casă de orfanî, typographia, 2 fabrici de postavu și Institutu pentru infirmî. *Têrgul-Némțu* cu un spital fórte renumit. Spre Sud în marginea Opidului Némțu se află mărețele ruine ale Castelului lui Stephan cel Mare, heroul Moldovei, care se ridică pe cósta unuî munte superior celor-l'alți; despre care vorbesce Poetul Bolintinénu în Poesia : „Pe uă stâncă négră într'un vechiú Castel” și care ruine pare că

și astăzi ar voi să nareze gloria străbunilor noștri. Apoi Monastirile de Maică : *Văratecul* și *Agapia*, foarte populate. Aprópe de râul Moldova este Monastirea *Răsboienă*, zidită de Stephan cel Mare, după lupta cu Mahomed al II-le în 16 Iuniu 1476. Aici este și uă movilă mare, care este mormântul heroilor de la Valea-Albă séu Răsboienă.

XXXI.

DISTRICTUL SUCÉVA

(125,299 loc.)

— Spuneți, ce este mai însemnat, despre Districtul *Sucéva*?

— Districtul acesta are 4 Plâși, Marca este *Trei stejari*, Capitala se numesce *Fălticenă* și are preste 15,000 locuitori.

— De unde se derivă numele Distr. Sucăva ?

— De la vechia Capitală a Moldovei Sucăva, care este acuma încorporată cu Austria, și de la Râul Sucăva ce se varsă în Siret.

— Pentru ce Marca acestui Districtu este *Trei stejari*?

— Pentru că aici sunt întinse și frumoșe păduri de brad și stejar ; de aceia și Marca Districtului este *Trei stejari*.

— Unde este situat Orașul Fălticenă ?

— Nu departe de hotarul țerei despre Bucovina, are scóle de ambe sexe. La 20 Iuliu se face un

têrg renumit, vizitat și de comercianții din țêrile vecine.

— Ce este de însemnat în acest District ?

— *Lespedile* lângă Siret, Têrg. *Slatina* Monastire fondată de Alexandru Lăpușnénu la 1560. *Baia*, Têrg. Aici a fost uă Cetate antică, acum ruine. La An. 1466 Stephan cel Mare bătu aici pe Ungurî, răni pe Regele Matheiu Corvin și'lă sili a'și scăpa viüéța prin fugă.

XXXII.

DISTRICTUL BOTOȘIANI

(151,481 loc)

— Ce știți despre Districtul Botoșianî ?

— Scim că are 6 Plăși, Marca este uă *Cósă*, Capitala Districtului se numesce *Botoșianî* și are pres-te 40,000 locuitorî.

— De unde se derivă numele Districtului Botoșianî ?

— De la Batus-Han, Căpitanul Tătarilor, ce a năvălit aici ântêia ôră, și după Capitala sea.

— Dér pentru ce Marca District. este uă *Cósă* ?

— Pentru că acest District este abundent în fi-nețe, este îndestulat și cu cereale.

— Unde este situat Orașul Botoșianî ?

— Puçin mai spre Nord de miçilocol Districtu-lui, și este un Orașiu fôrte comercial. Are un Ly-ceu, scôle primarie de ambe sexe, typographiă, spital, theatru și Gară la drumul ferat.

— Ce mai este de însemnat în acest District?

— Comuna Urbană *Hărlăul*. Aici Radu Mihnea și a strămutat scaunul Domniei la An. 1624 unde și muri, fiind că la Iași arsesse palatul Domnescu; este renumită pentru petrele de móră ce se găsesc aici. *Bucecea, Stepănesci și Burdujani* târguri. *Itcani*, punct de import și export pe calea ferată între România și Bucovina.

XXXIII.

DISTRICTUL DOROHOIŪ

(125,745 loc.)

— Ce este mai principal de știut în acest District?

— Trebuie mai întâiu a sci, că are 6 Plăși, Marca este un *Rac*, Capitala Districtului se numesce *Dorohoiu* și are preste 11,000 locuitori, din care $\frac{3}{4}$ sunt ovrei.

— De unde se derivă numele Districtului Dorohoiu?

— De la Lacul cel mare ce se află pe teritoriul său. Acest District, care este cel mai despre Nordul țerei, este bogat în ape curgătoare, și produce raci mulți și mari, pentru care și Marca lui este un *Rac*.

— Unde este situat Orașul Dorohoiu, Capitala Districtului?

— Lângă râul Jijia și lacul Dorohoiu de la care

'și a luat și numele. Are scóle primare de ambele sexe.

— Dér în District ce este mai de însemnat?

— Comuna urbană *Herta*, locuită mai mult de o-vrei. Apoi Têrgurile : *Darabani*, *Michaileni* trecătoare mare în Bucovina. *Săveni* și *Mamornița* asemenea sunt têrguri.

PARTEA A II^a

— Așî vrea să știu, Elevii mei, decă afară de România mai sunt țări pe unde locuiesc Români?

— Da; prin țările învecinate cu țera noastră mai locuiesc Români, precum: în *Bassarabia*, care acum o dominază Rusia; în *Bucovina*, *Transilvania*, *Temeșiana*, *Crișiana* și *Marmoroșul* care acum sunt sub dominațiunea Austro-Ungariei, și în *Dobrogea* care este sub dominațiunea imperiului Turc.

— Dér prin alte țări mai depărtate nu mai sunt Români?

— Ba tot mai sunt încă: în *Macedonia*, *Epir*, *Albania*, *Thesalia* și pe lângă *Istria* la Adriatica, cari se numesc uni: Țințari, alții Cuțovlahi și alții Vlahi.

— In ce direcțiune de la țera noastră sunt țările despre care am menționat?

— *Bassarabia* este spre răsărit de la România orientală și septentrională; *Bucovina* este spre Miază-nópte; *Transilvania* este spre Nord de la România mică și cea mare; *Temeșiana* și *Crișiana* sunt spre Vest de la Transilvania; *Marmoroșul* este spre Nordul Transilvaniei; *Dobrogea* este spre Sud de

la România orientală ; iar *Macedonia*, *Epirul*, *Albania* și *Thesalia* sunt departe multă spre Sud de la România mare ; și în fine *Istria* este lângă Marea Adriatică, care vine spre Sud-vest de la România.

— Spuneți-mi acum, câți Români compun totă populațiunea română din România și din țările ce am menționat ?

— Totă suflarea românescă se compune din preste 12,000,000 locuitori, și iată cum :

În România preste	4,900,000
În Basarabia și pe lângă Nistru	1,800,000
În Bucovina	380,000
În Transilvania	1,700,000
În Temeșiana	800,000
În Crișiana și Marmoroș	900,000
În Dobrogea prin Bulgaria	380,000
În Macedonia, Epir, Albania și Thesalia	1,220,000
În Istria la Adriatica	160,000
Total	<u>12,240,000</u>

— Cine a adus pe Români pe aceste locuri și de unde ?

— *Imperatoarele Traian și succesorii săi* au așezat aici aceste Colonii romane pe lângă Dunastru, Tisa și preste Dunăre, aduse din Italia, pe la An. 100 după Christ, de unde ne tragem și noi *Românii*.

* * *

— Ce țară este *Bassarabia*, vecina noastră despre Răsărit ?

— Acastă țară mai nainte făcea parte din Moldova între Prut și Nistru ; dér după Tractatul de

la Anul 1812 încheiat între Rusia și Turcia, trece de Provinciă rusescă cu Capitala *Chișinău*.

— Cum se imparte Bassarabia?

În 8 Ținuturi : 1-ă Ținutul *Hotinul* cu Capitala *Hotin* lângă râul Nistru;

2-lea Ținutul *Sorocei* cu Capitala *Soroca* tot lângă Nistru;

3-lea Ținutul *Bălților* cu Capitala *Bălți* lângă râul Răuț;

4-lea Ținutul *Orcheilor* cu Capitala *Orchei* tot lângă Răuț;

5-lea Ținutul *Chișinău* numit mai nainte Ținutul *Lăpușnei*, cu Cetatea *Chișinău*, Capitala *Basarabiei* și a Ținutului, lângă apa *Bic*.

6-lea Ținutul *Tighinei* séu *Benderului* cu Capitala *Tighina* lângă Nistru;

7-lea Ținutul *Frumoșei* cu Capitala *Comrat* lângă apa *Ialpugul* și

8-lea Ținutul *Achermanului* séu a *Cetăței-Albe* cu Capitala *Cetatea-Albă* lângă apa *Nistrului*.

* *
*

— Dér despre *Bucovina* ce știți?

— *Bucovina*, adică *Dumbrava-roșie*, mai nainte a fost tot a *Moldaviei*, dér la Anul 1777 a trecut sub *Austria* și Capitala ei este *Cernăuț*.

— În câte *Cercuri* se împarte *Bucovina*?

— În 6 *Cercuri*, Capitalele având același nume: 1-ă al *Cotimanului*; 2-lea al *Cernăuților* care este și Capitala *Bucovinei*, cu reședința *Guvernatorului*

și a unui Episcop român de ritul răsăriten; 3-lea al *Rădăuților*; 4-lea al *Sucevei*; 5-lea al *Câmpulungului* și al 6-lea al *Vișnitei*.

— Ce este mai important și de interes istoric în Bucovina pentru noi Români?

— Este că la *Monastirea Putna* se află mormântul lui *Stephan cel Mare, Domnul Moldovei, vitezul vitezilor*; care în timpul Domniei lui au avut 40 bătălii cu diferiți inenimici ai țerei; iar acum osămintele lui rēpausēză în acēstă Monastire făcută de dēnsul, în urma uneia dintre marile sēle victoriē.

*
*
*

— Dér despre *Transilvania* sciți sē 'mī spuneți ceva? BCU Cluj / Central University Library Cluj

— Da; *Transilvania* în vechime era uă parte din Provincia romană sub numirea de *Dacia centrală*. Ea fu guvernată în diferite epoce, după căderea Romanilor, când de către Principi Români, când de Unguri; dér la Anul 1692, cădu sub dominațiunea Austriei, și astăđi se află sub Coróna Ungariei.

— Cum se împarte *Transilvania*?

— *Transilvania* se împarte în 10 Districte sēu Comitate: 1-iū Districtul *Sabiului*; 2-lea Distr. *Brașiovului*; 3-lea Distr. *Odorheului*; 4-lea Distr. *Mureșului*; 5-lea Distr. *Bistriței*; 6-lea Distr. *Deșului*; 7-lea Distr. *St. Simeului*; 8-lea Distr. *Clușului*; 9-lea Distr. *Albei Iuliei* și al 10-lea Distr. *Orăștiei*.

— Care este Capitala Transilvaniei?

— *Săbiul* (Hermanstadt, Cibinium) unde este reședința Guvernatorului țerei și a Mitropolitului român neunită, cu scôlă de Theologie. *Brașovul* (Cronstadt, Corona sêu Stephanopole) Orașiū comercial cu România, are un Gymnasiū român complet. *Alba-Iulia* (Carlsburg) cetate fortificată. *Blajul* reședința Mitropolitului greco-catholic, are Seminariū, Lyceū. *Clujul* (Clausenburg, Claudiopolis) are Muzėū și turnde Astronomiă. *Făgărașul* lângă Olt, de aici a pornit Radu-Negru pentru prima oră la *Câmpulung*. și *Unedóra* Patria lui *Ioan Corvin*.

— Mai sunt și alte Cetățî principale?

— Da; mai sunt apoî: *Têrgul*—*Mureșului*, *Cetatea de Baltă*, *Mediași* (Media), *Sedișóra*, *Têrgul Secuilor*, *Deva*, *Torda*, *Abrud* și *Hategul* lângă rîul Streiū; de aici spre Mîadă-đi sunt ruinele Sarmisegethusei. Marea majoritate a populațiunei Transilvaniei sunt Români, apoî Unguri, Sêcuî și Sasi.

* * *

— Dêr despre *Temeșiana* ce sciți sê'mî spuneți?

— Numele *Temeșianeî* este adoptat de la rîul Temeșū, și astăđi se numesce *Banatul-Timișórei*, locuit mai mare parte de români.

— Cum se împarte Temeșiana?

— În trei Districte și în granița militară. Cetățî principale sunt: *Timișóra*, Capitala Temeșianeî, apoî *Lugoșiul*, *Lipova*, *Sant-Nicola*, *Becicherecul*, *Versetul*, *Oravița*, *Caransebeșiul* cu Episcopia română de ritul

răsăritén; *Mehadia* băi renumite. *Rușiava*, *Palanca-nouă* și *Panciova*. Locuitorii Temeșianeii sunt Români, Serbi și Unguri.

* * *

— Ce știți despre *Crișiana* ?

— Rîul Mureșul desparte Crișiana de Temeșiana. *Crișiana* 'și a luat numele de la cele 3 rîuri: Crișul rapid, Crișul negru și Crișul alb, care isvorăsc din munții Transilvaniei și uninduse se varsă în Fluviul Tisa. Crișiana se cheamă *Districtul Urbei-mari*. Locuri principale sunt : *Urbea-mare Satu-mare*, *Debreținul* și *Aradul*, lângă fluviul Mureș, reședința Episcopului român neunit. Locuitorii Crișianeii sunt : Români, Unguri și Germani.

* * *

— Dér despre *Marmoroș* ce cunoșteți ?

— *Marmoroșul*, care mai nainte ținea de Transilvania, se desparte de Crișiana prin fluviurile Tisa și Sameșul. Locuri principale sunt : *Rona*, are Saline. *Câmpulung*, *Vinariul*, are vinuri multe. *Biscul*, *Uilacul*, *Muncaciul* penitenciar, *Sigetul* și *Baia-Mare*, are mine și monetăria. Locuitorii Marmoroșului sunt : Români, Rusniaci și Unguri.

* * *

— Spuneți și despre *Dobrogea* ceva ?

— *Dobrogea* făcea parte în vechime din România; dér Turcii făcând invasiune a căzut sub dominațiunea lor. *Dobrogea* este între Danubiul, Marea-negră și Valul lui Traian. *Delta Danubiului* se

formeză aici din 3 Canale : *Sulina*, cel mai principal, apoi *St. George* și *Chilia*. Locuri însemnate sunt : *Isaccea*, *Tulcea*, *Hârsova*, *Măcin*, *Cernavodă*, *Chîustenge*, *Babadagh* și *Sulina*. Alături cu *Valul lui Traian* de la Cernavodă la Chîustenge, pe țărmul Mărei-negre, este uă Cale ferată, abandonată.

— Cine sunt locuitorii Dobrogei?

— În majoritate sunt Români și Bulgari; după resbelele din 1812, 1828 și 1854 Turcii au colonizat Dobrogea cu Cerchezii, Ruși și Tatarii.

RESUMATŪ.

— Ce este *pământul*?

— Un Corp ceresc rötund ca un *glob*, locuit de ființe viu.

— Unde locuiesc ființele viu?

— Ómenii și Animalele locuiesc pe *pământ uscat*; Pescii în *apă* și Paserile pe d'asupra pământului în *Aer séu Athmospheră*.

— Ați vorbită despre *Glob*, *Athmospheră*, *Apă*, *Uscat* și *Ómenii*; cum se numesc tóte acestea?

— *Obiecte ale Geographiei*.

— Cum este împărțit pământul?

— În *cinci Conținente* și *cinci Oceane*.

— Ce copriind *Conținentele*?

— Fie-care copriinde mai multe *Țări*.

— În care Conținent se află *Țera noastră*?

— În *Europa*.

- Cum se chîmă Țera noastră?
- *România.*
- In câte Districte se împarte România?
- *În 33 Districte.*
- Ce coprint Districtele?
- *Plăuri și Plăși și acestea coprint Orașe și Sate.*
- Cine locuesc în ele?
- *Noi Români și străini de alte naționalități.*
- Nu mai sunt Români și în alte părți?
- Ba sunt în vecinătatea noastră și încă și în alte părți mai depărtate.
- Cum se chîmă *Capitala României?*
- *Bucurescă.*
- Ce se află în Bucurescă?
- *Guvernul țerei și reședința Măriei Săle Domnitorului.*
- Ce este *Orașul* în care locuim noi?
- *Capitala Districtului* nostru.
- Cum se chîmă *Districtul* și *Capitala* lui?
- *Districtul Prahova, Orașul Ploescă.*
- Unde se află scóla în care ne aflăm noi acum?
- *În Orașul Ploescă.*
- De unde ați plecat când ați venit la scóla?
- Fie-care am plecat de a casă, unde locuim cu părinții, frații și sororile noastre.
- De unde sciți tóte acestea?
- Fiind-că ne-ai învățatú D-tea din Cartea

numită *Geographiă* ce ținemă în mână, și de pe *Chartă*.

— Dér ce este *Geographia* ?

— *Geographia* este uă sciință, care ne învătă descrierea suprafeței pământului întregă séu a unei părți mai mară séu mai mică din suprafața lui.

FINE.

TABELA DE MATERII.

	<u>Pagina</u>
Prefa \dot{c} ia	3
Introduc \dot{t} iune in Geographia	7
Forma pământului	9
Continentele	10
Oceanele	11
Punctele Cardinale	12
» Intrecardinale	12
Forma \dot{t} ionile uscatului	13
» Ape \dot{t} i	15
Aerul	15
Individul, Familia, Popula \dot{t} iunea, Omenirea și Rasele ei	17
Regiune, Capitală, Guvern	18
Religiunile în genere	20
Continentul Europa.	21
Regiunile Europei	22
Mările Europei	24
BCU Cluj / Central University Library Cluj	
PARTEA I.	
Romania în genere	24
Limitele și întinderea României	25
Mun \dot{t} ii, Kîurile României	26
Lacurile, Apele minerale	27
Clima, Productele României	28
Industria, Comer \dot{c} ial	29
Porturile, Căi de comunica \dot{t} iune	30
Căile ferate, Posta, Telegraphul	31
Origina, limba Românilor	31
Gin \dot{t} ile Europei	32
Religiunea dominantă în România	33
Marca țerei, Colorile na \dot{t} ionali	33
Statul României	33
Domnitorii Camera, Senatul, Ministrii	35
Împăr \dot{t} irea administrativă a României	35
Împăr \dot{t} irea Judicială	35
Autoritatea financiară; Înv \dot{e} țământul public	36
Armata	38
Împăr \dot{t} irea teritoriului, Plășile și Comunele țerei	38
—	
Districtul Mehedint \dot{t} i	40
» Jiul de sus	40
» Vâlcea	40

	<u>Pagina</u>
Districul Jiul de jos	42
> Romanaii	43
> Teleorman	44
> Oltul	45
> Argeşul	46
> Muscel	47
> Dâmboviţa	48
> Ilfov	50
> Vlaşca	52
> Ialomiţa	53
> Prahova	54
> Buzêu	56
> Brăila	57
> Râmnicul-Sărat	58
> Putna	59
> Tecuci	60
> Covurlui	61
> Tutova	62
> Vaslui	63
> Fălci	64
> Cahul	65
> Smeilul	66
> Bolgrad	67
> Iaşi	68
> Roman	70
> Bacău	71
> Némţu	72
> Suceva	74
> Botoşani	75
> Dorohoi	76

PARTEA II

ȚĂRILE ÎNVECINATE CU ROMÂNIA.

Colonişarea Romanilor şi Statistica Românilor	78
Bassarabia	79
Bucovina	80
Transilvania	81
Temeşiana	82
Crişiana, Marmoroş, Dobrogea	83
Resumat	84

